

EIDFJORD KOMMUNE
Simadalsvegen 1
5783 EIDFJORD

Saksbehandlar, innvalstelefon
Anette Heggøy, 5557 2305

Løyve etter forureiningslova til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Sysendalen tettbygde område i Eidfjord kommune

Statsforvaltaren gir Eidfjord kommune nytt utsleppsløyve for kommunalt avløpsvatn frå Sysendalen tettbygde område på inntil 8000 personekvivalentar (pe).

Løyvet gjeld ikkje før reguleringsplanen for reinseanlegget er endeleg vedtatt.

Løyvet er gitt med heimel i forureiningslova § 11, jf. §§ 16, 22 og 40, forureiningsforskrifta §§ 14-4 og 14-7 og vassforskrifta.

Løyvet erstattar tidlegare utsleppsløyve for Maurset og Isdøla reinseanlegg.

Vi viser til søknad om nytt utsleppsløyve datert 28. februar 2023.

1 Vedtak

Statsforvaltaren gir Eidfjord kommune nytt løyve til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Sysendalen tettbygde område. Løyvet med krav og vilkår ligg vedlagt.

Løyvet er gitt etter forureiningslova § 11, jf. § 16, 22 og 40, forureiningsforskrifta §§ 14-4 og 14-7 og vassforskrifta.

Løyvet gjeld ikkje før reguleringsplanen for reinseanlegget er endeleg vedtatt.

Eidfjord kommune skal betale eit gebyr for Statsforvaltaren sin saksbehandling. Gebyret er fastsett til 112 300 kroner. Vedtaket om gebyr er gjort etter forureiningsforskrifta § 39-4.

1.1 Fristar

Løyvet inneheld følgjande fristar:

Tiltak	Frist
Oppfylle krav om sekundærreinsing og fosforfjerning for Sysendalen tettbygde område.	31.12.2025
Oversende ny heilskapleg handlingsplan for kommunens avløpssystem	31.12.2025
Utarbeida tiltaksplan for å redusera tilførsler av overvatn og anna framandvatn til det kommunale avløpssystemet, samt vurderer behov for reinsing av forureina overvatn	31.12.2025
Innføra systematisk kartlegging av utlekking frå leidningsnett	31.12.2024
Dokumentere leidningsnettets verknadsgrad	Årleg, første gong 1.3.2026
Sanera overløp som er i strid med løyvet	31.12.2025
Etablere system for vurdering av energiforbruk	31.12.2025
Sende inn forslag til oppdatert overvakingsprogram	1.11.2023
Registrere overvakingsdata i Vannmiljø	Etter kvar overvakingsrunde innan 1.3
Rapportere overvakingsresultat og vurderingar til Statsforvaltaren	Etter kvar overvakingsrunde innan 1.3
Rapportere avløpsdata til forureiningsstyresmaktene via Altinn	Årleg innan 1.3.
Rapportere driftsdata og vurdering av drifta som vedlegg til Altinn-skjema	Årleg innan 1.3.

Sjå også det nye løyvet.

2 Kort om bakgrunnen for saka

2.1 Bakgrunn

Utslepp av kommunalt avløpsvatn frå hytteområda i Sysendalen, Sysendalen tettbygde område, har sidan 2001 vore regulert etter forureiningsforskrifta kapittel 13 med kommunen som forureiningsstyresmakt. Dei seinare åra har utsleppa frå Sysendalen auka til over 2000 personekvivalentar (pe), og er difor no omfatta av krava gitt i forureiningsforskrifta kapittel 14. Statsforvaltaren er miljøstyresmakt etter forureiningsforskrifta kapittel 14, og overtek difor oppgåva som forureiningsstyresmakt frå kommunen.

Avløpsvatnet frå Sysendalen tettbygde område vert i dag ført til dei kommunale avløpsanlegga Maurset og Isdøla reinseanlegg. Maurset og Isdøla reinseanlegg har utsleppsløyve frå 1997. Desse løyva er utdaterte og ikkje i tråd med gjeldande regelverk. Det er difor behov for å utarbeide eit nytt utsleppsløyve for områda som i dag er knytt til desse reinseanlegga.

Maurset og Isdøla reinseanlegg er i dag svært overbelasta, og reinseanlegga overhald ikkje reinsekrava i forureiningsforskrifta kapittel 14. Eidfjord kommune er difor i gang med planarbeidet for eit nytt reinseanlegg, Sysendalen reinseanlegg, som skal handtere alt avløpsvatn i Sysendalen tettbygde område.

2.2 Søknad om utsleppsløyve

Eidfjord kommune har i søknad av 28. februar 2023 søkt om nytt utsleppsløyve for Sysendalen tettbygde område. Det er søkt om eit utslepp på inntil 8000 personekvivalentar (pe). Tilførslane i dag er på om lag 3100 pe.

Alt avløpsvatn frå Sysendalen tettbygde område skal reinsast ved det planlagde Sysendalen reinseanlegg. Maurset og Isdøla reinseanlegg vil bli sanert når nytt reinseanlegg er satt i drift. Utsleppa frå reinseanlegget skal førast til elva Bjoreia ved samløpet med sidevassdraget Isdøla. Det er søkt om reinsekrav tilsvarande krava som følger av forureiningsforskrifta kapittel 14. Med utgangspunkt i informasjon om resipientens miljøtilstand i dag er det i søknaden vurdert at utsleppa ikkje vil medføre negative miljøkonsekvensar for resipienten Bjoreia.

2.3 Rettsleg utgangspunkt

Forureiningslova

Når Statsforvaltaren vurderer om det skal gjevast løyve til forureinande verksemd, og eventuelt på kva vilkår, skal vi leggje vekt på forureiningsulempene ved tiltaket haldne saman med fordelar og ulemper tiltaket elles vil kunne føre til, jf. forureiningslova § 11 siste ledd. I vurderinga vil vi særleg sjå på i kva grad verksemda det er søkt om løyve til er akseptabel sett i lys av føremål og retningslinjer i §§ 1 og 2 i forureiningslova.

Forureiningsforskrifta

Utslepp av kommunalt avløpsvatn er regulert i forureiningsforskrifta kapittel 11 til 14. Sysendalen tettbygde område har utslepp av avløpsvatn større enn 2000 pe til ferskvatn, og er derfor omfatta av krava i forureiningsforskrifta kapittel 14, sjå forureiningsforskrifta § 14-1. Minimum reinsekrav for området følger av forureiningsforskrifta § 14-7.

Statsforvaltaren kan i tilfelle der resipienttilhøva tilseier det stille strengare reinsekrav til utsleppa enn krava som er fastsett i forureiningsforskrifta. Heimel for å stille vilkår i utsleppsløyve er forureiningslova § 16. Grunngeving for strengare krav enn forskriftskrava kan både vere brukarinteresser, lokale miljømål, eller at den aktuelle resipienten står i fare for ikkje å nå miljømåla i vassforskrifta.

Naturmangfaldlova

Forvaltningsmåla i §§ 4 og 5 i naturmangfaldlova skal ligge til grunn for korleis Statsforvaltaren utøver styresmakt. Vidare skal prinsippa i §§ 8 til 12 om mellom anna kunnskapsgrunnlag, føre-var-tilnærming og samla belastning leggast til grunn som retningsliner når Statsforvaltaren tek avgjerder som kan få følgjer for naturmangfaldet.

Vassforskrifta

Vassforskrifta inneheld forpliktande miljømål om at styresmaktene skal sjå til at alle vassførekomstar oppnår god kjemisk og økologisk tilstand innan 2027 med mindre det er gitt unntak med heimel i § 9 eller § 10 i forskrifta.

Nasjonalt prioriterte stoff

Statsforvaltaren har eit mål om at utslepp av nasjonalt prioriterte stoff kontinuerleg blir reduserte slik at slike utslepp på sikt blir stansa, sjå vedlegg 1 i løyvet.

2.4 Avgrensing mot anna lovverk

Statsforvaltaren kan ikkje gje løyve etter forureiningslova § 11 dersom dette er i strid med endelege planar etter plan- og bygningslova. Eidfjord kommune arbeider med ein reguleringsplan for reinseanlegget. Reguleringsplanen (planID 2022003) har vore på høyring våren 2023, men er endå ikkje vedtatt av kommunestyret. Dette løyvet etter forureiningslova kan ikkje nyttast før reguleringsplan for reinseanlegget er endeleg godkjend.

3 Statsforvaltaren sin vurdering og grunngjeving

Statsforvaltaren har tilstrekkeleg informasjon til å kunne gjere vedtak i saka.

3.1 Utslepp til vatn

Utslepp av kommunalt avløpsvatn vil medføre utslepp av næringsstoff, organisk stoff, bakteriar, virus og miljøgifter frå busetnad, hytter og næringsverksemd som har påslepp til det kommunale nettet.

Dersom tilførslane av næringsstoff til ein resipient blir for store, kan dette føre til overgjødning av resipienten. Dette kan igjen gje negative verknader i form av auka algevekst, oksygenvinn i djupare vasslag i innsjøar og tilslamming av botnsubstrat. Utslepp frå avløpsanlegg kan også medføre dårlegare hygieniske tilhøve ved badeplassar dersom utsleppet ikkje vert reinsa og fortynna før det når dei øvre vassmassane.

Minimumskrava til reinsing av avløpsvatn frå Sysendalen tettbygde område er gitt av forureiningsforskrifta § 14-7. Dette inneber krav om både sekundærreinsing og fjerning av fosfor (90% reinseeffekt). Eidfjord kommune har søkt om reinsekrav tilsvarande reinsekrava som følgjer av forureiningsforskrifta.

3.1.1 Vurdering etter vassforskrifta

Sysendalen reinseanlegg vil ha utslepp til Bjoreio ved samløpet med sidevassdraget Isdøla. På grunn av kraftreguleringa og den reduserte vassføringa i vassdraget vurderer Statsforvaltaren Bjoreio som ein vassførekomst som kan vere sårbar for utslepp av forureining. Spesielt sårbar vil elva vere på vinterstid då krava til minstevassføring i vassdraget er låge¹.

Det planlagde nye reinseanlegget vil ha betydeleg betre reinsekapasitet enn eksisterande reinseanlegg. Som utsleppssøknaden peikar på, vil dette gjere at utsleppskonsentrasjonane frå

¹ I gjeldande manøvreringsdokument er minstevassføringa i sommarsesongen 11 m³/s ved målestasjonen Høl oppstrøms Vøringsfossen, 1,5 m³/s i periodane 14.4-1.6 og 15.9-15.11 og 0,7 m³/s 15.11-14.4.

anlegget blir lågare enn ved dagens situasjon. Dette vil gjere at belastninga på elva vil bli redusert når nytt anlegg kjem på plass. Omfanget av den planlagde nybygginga av hytter i Sysendalen framover i tid medfører likevel at dei totale utsleppa til resipienten i framtida truleg vil bli høgare enn dei er i dag. Dette til tross for betre reinseeffekt ved anlegget. Dette gjeld hovudsakeleg utsleppa av organisk stoff målt som biologisk oksygenforbruk (BOF₅). Utrekningar i utsleppssøknaden viser at dersom heile den omsøkte løyveramma blir realisert, vil utsleppa av BOF stige med over 50 % samanlikna med dagens situasjon, sjå meir om dette i avsnitt 4.1. Med omsyn til utslepp av fosfor vil utsleppsmengdene ved full utbygging bli om lag som ved dagens situasjon.

Ifølge vassforskrifta § 4 skal tilstanden i overflatevatn «*beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand*». I samsvar med vassforskrifta sine føringar kan vi ikkje tillate utslepp som vil medføre redusert miljøtilstand i ein resipient. Sentralt i vår vurdering er difor at dei omsøkte utsleppa ikkje skal medføre at tilstanden i resipientane blir redusert. I tilfelle der resipienttilhøva tilseier det, kan vi stille strengare reinsekrav til utsleppa enn det som følgjer av forureiningsforskrifta § 14-7, sjå også punkt 2.3.

Vurdering av næringsstofftilførsel

I ferskvatn er det normalt fosfor som er det avgrensande næringsstoffet for algeproduksjon. Det vil seie at ei auke i fosforkonsentrasjonar vil medføre auka algevekst i resipienten. Ifølge Miljødirektoratet sin rettleiar 02:2018 kan nitrogenavgrensing skje dersom Tot-N/Tot-P forholdet er lågare enn 20 (på vekstbasis) og summen av nitrat og ammonium er under deteksjonsgrensa (10 µg/l) på minst eit tidspunkt gjennom vekstsesongen. I følgje utsleppssøknaden tyder resultatata frå resipientgranskingane på at Bjoreio ikkje er nitrogenavgrensa.

Miljøkartleggingar gjennomført i Bjoreio viser god tilstand med omsyn til næringsstoffpåverknad (eutrofi) ved dagens situasjon, og svært god tilstand med omsyn til fosfor og nitrogen, sjå avsnitt 4.2. Det er i utsleppssøknaden gjort utrekningar som viser at ved ein reinseeffekt for fosfor på 90 % vil utsleppa ikkje medføre endra miljøtilstand i resipienten med omsyn til fosforkonsentrasjonar. Med omsyn til nitrogen vil utsleppa gje konsentrasjonar i resipienten tilsvarande god eller svært god. Utrekningane tek utgangspunkt i ein gjennomsnittleg årsbelastning² og minste målte gjennomsnittsverdi for vassføring i Bjoreio³.

På bakgrunn av at eutrofisituasjonen i dag er god og at dei omsøkte utsleppa truleg ikkje vil medføre endra miljøtilstand eller eit auka totalutslepp av fosfor til vassdraget, vurderer vi dei omsøkte utsleppa som akseptable med omsyn til eutrofipåverknad.

Vurdering av organisk belastning

Med omsyn til organisk belastning er resultatata frå miljøundersøkingane meir usikre. Begreingsundersøkingane frå 2022 viser svært god eller god tilstand, medan botndyrundersøkingane viser ein redusert miljøtilstand samanlikna med tidlegare år. Undersøkinga viser også teikn til ein viss lokal påverknad ved utsleppspunktet til Maurset reinseanlegg. Resultata av botndyrundersøkingane har likevel ein del usikkerheit knytt til seg. Ifølge overvakeringsrapporten er det moglege feilkjelder ved gjennomføringa av prøvetakinga (mindre eigna substrat, høg

² Gjennomsnittlege årstilførsel i 2045 er i utsleppssøknaden estimert til 1663 pe, som svarer til 20% av estimert maksbelastning på 8000 pe.

³ Vassføringsdata er henta frå målestasjonen Høl i perioden 2015-2019. Minste vassføring nytta i utrekningane er 1,58 m³/s. Dette svarar til gjennomsnittleg døgnverdi i oktober 2015, som er den minste målte gjennomsnittsverdi for vassføring i perioden 2015-2019, ifølge utsleppssøknaden.

vassføring). Det er også stilt spørsmål til om klassifiseringssystemet for botndyr er eigna for den aktuelle vassstypen, sjå avsnitt 4.2.

Sidan miljøtilstanden med omsyn til organisk belastning er noko usikker, og sidan dei framtidige utsleppa av organisk stoff er venta å auke samanlikna med i dag, har vi som eit føre-var tiltak valt å stille noko strengare reinsekrav til utslepp av organisk stoff enn det som følger av minimumskrava i forskrifta. I staden for eit enten-eller krav med omsyn til krav om reinseeffekt og utsleppskonsentrasjon, har vi valt å stille krav om at både reinseeffektkravet og konsentrasjonskravet i forskrifta skal overhaldast i alle prøver. Dette er også i samsvar med kravstilling ved utslepp til sårbare resipientar elles i landet. I tillegg har vi stilt krav til resipientundersøkingar i elva, sjå avsnitt 3.4.1 under. Dersom resultatata frå resipientundersøkingane over tid viser auka belastning i vassdraget kan det bli aktuelt å endre vilkåra i løyvet (sjå forureiningslova § 18 første ledd punkt 1).

Vurdering av utslepp av miljøgifter

Med omsyn til utslepp av miljøgifter er utsleppa frå Sysendalen vurdert å innebere ein avgrensa risiko samanlikna med mange andre utslepp av kommunalt avløpsvatn. Dette sidan utsleppa i Sysendalen hovudsakleg er knytt til hytter og fritidsbustader. Det er ingen industripåsepp til avløpsanlegga. Forureiningsforskrifta inkluderer per i dag ingen utsleppskrav eller reinsekrav for miljøgifter i kommunalt avløpsvatn, og dette er heller ikkje vanleg ved andre avløpsreinseanlegg i Norge. Krav om sekundærreinsing av avløpet vil truleg bidra til reduserte utsleppskonsentrasjonar av miljøgifter samanlikna med dagens situasjon.

Konklusjon

Statsforvaltaren vurderer at med dei reinsekrava og andre vilkåra som blir stilt i dette løyvet, vil utsleppa frå Sysendalen tettbygde område vere akseptable og ikkje til hinder for at miljømåla for vassførekomsten blir nådd.

Vilkår om resipientovervaking vil sørge for at eventuell framtidig negativ påverknad på vassmiljøet blir fanga opp, og at naudsynte avbøtande tiltak kan setjast i verk.

3.1.2 Vurdering etter naturmangfaldlova

Utslepp av kommunalt avløpsvatn kan påverke naturmangfaldet i ein resipient dersom utsleppa medfører overgjødsling og nedslamming i område der økosystema er sårbare for slik påverknad.

Det er ifølge registreringane i Naturbase per 10. august 2023 ikkje registrert naturtypar av nasjonal forvaltningsinteresse i Bjoreio nedstraums nye Sysendalen reinseanlegg. Ved brua like nedstraums planlagt utsleppspunkt er det registrert dvergfolk (næringsseekande), tyrkerdue (stasjonær) og taksvale (næringsseekande). Det er elles ikkje registrert artar av forvaltningsinteresse i området nær det planlagde reinseanlegget. Når det gjeld vassdraget elles er den nedre delen av Eidfjordvassdraget registrert som lakseførande frå fjorden og opp til Tveito i Bjoreio. Bestandtilstanden for laks er registrert som dårleg, medan bestandtilstanden for sjøaure er registrert som god (Lakseregisteret 11.august 2023⁴).

Berggrunnen i Sysendalen består ifølge Naturbase i stor grad av sur og næringsfattig gneis. Miljøet i og ved Bjoreio generelt er difor tilpassa næringsfattige tilhøve, og tilførsel av næringsstoff vil kunne påverke og endre vegetasjonen i og langs elva. Ein del av vegetasjonen langs vassdraget vil vere best

⁴ <https://lakseregisteret.statsforvalteren.no/visElv.aspx?id=050.Z>

utvikla og mest følsam for påverknader i sommarsesongen. Samstundes vil sommarsesongen også vere ein periode der ein ventar høgare utslepp frå avløpsanlegga, sidan det gjerne er høgare besøkstal på hyttene i sommarferien og også fleire turistar i området. Sidan regulert minstevasstand i Bjoreio er mykje høgare på sommarstid enn vinterstid, har elva likevel truleg større kapasitet til å ta i mot utsleppa på sommaren enn om vinteren. Krava som vert sett i utsleppsløyvet for Sysendalen tettbygde område vert også sett slik at utsleppa ikkje skal medføre redusert økologisk tilstand i resipienten, sjå avsnitt 3.1.1 over.

På bakgrunn av opplysningane og vurderingane over vurderer Statsforvaltaren at risikoen er liten for at avløpsutsleppet vil medføre ei overgjødsling eller nedslamming av vassførekomsten i ein slik grad at det går ut over naturmangfaldet i og ved vassdraget.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingane over har vi ikkje grunn til å tru at utsleppa frå Sysendalen tettbygde område vil føre til vesentleg skade på naturmangfald nedstraums anlegga, og vurderer faren for spreiding av forureining og påverknad av naturmangfald som akseptabel.

Føre-var prinsippet i naturmangfaldlova er ivaretatt ved at tiltaket er regulert med vilkår etter forureiningslova. Vilkår om miljøundersøkingar i resipienten vil sørge for at eventuell framtidig negativ påverknad på økosystemet og risiko for naturmangfaldet blir fanga opp.

Krav om miljøforsvarlege teknikkar og driftsmetodar i naturmangfaldlova § 12 er ivaretatt gjennom vilkår 3.1.1 i løyvet.

3.2 Utslepp til luft

Behandling og transport av avløpsvatn og slam kan medføre utslepp av lukt til omgjevnadane. Nærmaste naboar til det planlagde nye reinseanlegget er to hytter som ligg 190 meter unna i nordvestleg retning, og 250 meter i sørleg retning. Ifølge søknaden vil det ved planlegging av anlegget bli lagt vekt på løysingar som reduserer moglegheitene for diffuse utslepp ved henting av slam frå anlegget. På grunn av avstanden til næraste nabo er det ikkje planlagt eige luktreduksjonsanlegg ved reinseanlegget, men det er planlagt å legge til rette for eventuell ettermontering av dette ved behov.

På bakgrunn av opplysningane i søknaden vurderer Statsforvaltaren risikoen for luktulempar frå anlegget som akseptable. For å sikre at eventuelle luktulempar blir handtert og naudsynte tiltak blir iverksett, har vi i løyvet stilt nokre generelle vilkår om handtering av lukt.

3.3 Konklusjon

Statsforvaltaren har konkludert med at utsleppa frå Sysendalen tettbygde område vil vere akseptable sett i lys av forureiningslova sine føremål og retningsliner i §§ 1 og 2. Etter ei samla vurdering av forureiningsulempene samanstillt med fordelar og ulemper utsleppa elles vil føre med seg, gjev vi løyve til utsleppa på nærare fastsette vilkår.

For å følgje med på at utsleppa ikkje medfører negativ påverknad på resipienten Bjoreio, er det i utsleppsløyvet stilt krav om jamleg resipientovervaking. Dersom overvakinga visar at tilstanden i Bjoreio på sikt vert dårlegare, kan det bli aktuelt å stramme inn på reinsekrava i løyvet, jamfør føresegnene i forureiningslova § 18.

3.4 Grunngeving for utvalde vilkår og krav

3.4.1 Utslepp til vatn (punkt 3 i løyvet)

Reinsekrav (punkt 3.2.3 i løyvet)

Reinsekrava for Sysendalen tettbygde område er i løyvet satt med utgangspunkt i minimumskrava i forureiningsforskrifta § 14-7 som gjeld utslepp av kommunalt avløpsvatn > 2000 pe i maksveke med utslepp til ferskvassresipient. Krav til reinsing av fosfor er for alle reinseanlegga satt likt som krava i forureiningsforskrifta.

For nye Sysendalen reinseanlegg er krava til utslepp av organisk stoff (KOF og BOF) stramma inn samanlikna med forskriftskrava. I staden for eit enten-eller krav med omsyn til krav om reinseeffekt og utsleppskonsentrasjon, har vi valt å stille krav om at både reinseeffektkravet og konsentrasjonskravet i forskrifta skal overhaldast i kvar prøve. Bakgrunnen for dette er omtalt i avsnitt 3.2.1 over. For Isdøla og Maurset reinseanlegg er reinsekrava for KOF og BOF satt lik minimumskravet i forureiningsforskrifta.

Vi er kjent med at Eidfjord kommune ved dagens situasjon ikkje når reinsekrava i forureiningsforskrifta § 14-7 ved Isdøla og Maurset reinseanlegg. Dette gjeld både reinsing av fosfor og reinsing for organisk stoff. Anlegga vart bygd på eit tidspunkt då anlegga berre var omfatta av krav om fosforfjerning. I tillegg er den dimensjonerande kapasiteten ved anlegga i dag betydeleg overskride. Kommunen skal likevel så godt det lar seg gjere, halde seg til dei no gjeldande reinsekrava i forureiningsforskrifta § 14-7, og arbeide for at anlegga blir drive så optimalt som mogeleg fram til nytt reinseanlegg er satt i drift og dei gamle anlegga kan sanerast. Vi viser her til kommunen sitt ansvar etter forureiningslova § 7 andre ledd for å sette i verk avbøtande tiltak ved forureining i strid med lova.

Utsleppspunkt (punkt 3.2.5 i løyvet):

Det er i løyvet stilt vilkår om at reinsa avløpsvatn skal førast ut i resipient på ein slik måte at innblandinga i vassmassane blir best mogeleg. I tillegg er det stilt krav om at kommunen også skal vurdere behov for ytterlegare tiltak. Dette kan eksempelvis vere å vurdere bruk av diffusor, tilpassa røyrutforming og utsleppshastigheit. Kravet er stilt på bakgrunn av at utsleppet er planlagt til ei elv med tidvis avgrensa vassføring som følgje av kraftregulering.

3.4.2 Resipientovervaking (punkt 7 i løyvet)

Det er i løyvet stilt krav om at det skal gjennomførast jamlege resipientundersøkingar i dei vassførekomstane i Sysendalen der det er utslepp av avløpsvatn. Fram til nytt reinseanlegg er på plass skal det gjennomførast overvaking i resipientane for Isdøla og Maurset reinseanlegg. Vidare skal det planleggast eit overvakingsprogram for å følgje med på verknader av utsleppa frå nye Sysendalen reinseanlegg.

Kommunen skal utarbeide eit program for overvakinga som skal leggast fram for Statsforvaltaren for eventuelle merknader innan 1. oktober 2023. Overvakingsprogrammet kan gjerne bygge på programmet som er føreslått i utsleppssøknaden og tidlegare miljøgranskingar i resipienten. Der det er hensiktsmessig kan tidlegare etablerte overvakingsstasjonar vidareførast i det nye overvakingsprogrammet. Kommunen må likevel sjå til at prøvestasjonane er gode overvakingpunkt for å vise utsleppa sin påverknad på resipienten, og at dei er eigna for dei aktuelle parametrane som skal overvakast.

Prøvepunktene som skal nyttast til å overvake det nye reinseanlegget bør planleggjast slik at dei så godt det lar seg gjere viser sjølve påverknaden av reinseanlegget på elva utan innverknad frå eventuelle andre utslepp. Vidare bør programmet også inkludere eit overvakingspunkt som viser miljøtilstanden i resipienten etter innblandingssona for utsleppa.

Prøvetaking av botndyr

I diskusjonen av prøveresultata av botndyrundersøkingane som vart gjennomført i 2022, kom det fram at prøveresultata kan ha blitt påverka av høg vasstand i elva, og at enkelte av prøvestasjonane kan hende ikkje var så godt eigna for prøvetaking av botndyr. Ved val av prøvetakingspunkt for nytt anlegg er det viktig at desse er plassert på eigne lokasjonar og at prøvetakinga vert gjennomført ved eigna vasstand i elva. Dersom ein ved utarbeiding av programmet finn at botndyrundersøkingar ikkje eignar seg i dette vassdraget, ber vi om at overvakingsprogrammet inneheld ei vurdering av dette og forslag til alternativ metode for overvaking av organisk belastning av vassdraget.

Frekvens

Fram til nytt reinseanlegg er satt i drift er det i løyvet satt krav om at det skal gjennomførast årleg overvaking med omsyn til vasskjemi, og kvart tredje år med omsyn til biologiske parametrar. Kravet samsvarer med tilrådd overvakingsfrekvens for basis- og tiltaksorientert overvaking i vassforskrifta vedlegg V kapittel 1.3.4. Overvakinga av utsleppa frå nye Sysendalen reinseanlegg kan gjennomførast med ein lågare frekvens etter nærmare avtale med Statsforvaltaren. Maksimum intervall mellom kvar overvakingsperiode er då i utgangspunktet sett til 3 år.

Krava som er stilt til overvaking og overvakingsfrekvens er ei vidareføring av Statsforvaltaren sitt tidlegare pålegg om resipientovervaking i brev av 24. februar 2022. Kravet om hyppigare overvaking fram til nytt reinseanlegg er på plass, er grunngitt med at kommunen skal følgje nøye med på mogelege miljøverknader av anlegga som i dag er overbelasta og ikkje oppnår reinsekraft i forureiningsforskrifta. Dersom kommunen får på plass den mellombelse avløpsløyvinga som det er søkt om i eigen søknad av 9. juni 2023, og denne løysinga gjer at ein får betre reinsing og kontroll med utsleppa frå eksisterande anlegg i Sysendalen, kan det bli aktuelt å justera ned krava til overvakingsfrekvens for perioden fram til nytt reinseanlegg er på plass. Eventuelle endringar av overvakingsprogrammet skal i så fall avklarast med Statsforvaltaren i forkant av nytt overvakingsår, sjå vilkår 7.1 i løyvet.

3.4.3 Om løyvet generelt

I tillegg til krav til reinseffekt og resipientovervaking, inneheld løyvet mellom anna konkrete og detaljerte krav til internkontroll og planlegging, eksempelvis detaljerte krav til utarbeiding og oppdatering av miljørisikovurderingar og handlingsplanar for kommunens avløpssystem. Det er også satt funksjonskrav til leidningsnett, det er satt konkrete krav til energistyring og til den årlege rapporteringa for avløpsanlegga.

Vi oppmodar kommunen om å sette seg godt inn i alle vilkåra i løyvet.

4 Faktagrunnlag

4.1 Kort informasjon om verksemda og utsleppa

Reinseanlegga i Sysendalen i dag består av eit kjemisk (Maurset RA) og eit kjemisk-biologisk reinseanlegg (Isdøla RA). Estimerte tilførsalar til anlegga i maksveke (rekna ut frå talet på hytter og

bustader som i dag er knyta til anlegga) er langt høgare enn anlegga sin dimensjonerande kapasitet, og ingen av anlegga oppnår reinsekrava i forureiningsforskrifta § 14-7. Etableringa av eit nytt reinseanlegg for Sysendalen tettbygde område vil difor gjere at utsleppskonsentrasjonane i utsleppa til Bjoreio blir lågare enn dei er i dag.

Det er i søknaden lagt opp til ein reinseffekt tilsvarande krava i forureiningsforskrifta § 14-7. Dette inneber følgjande reinsekrav:

- **Total fosfor (totP):** reinseffekt på 90% i gjennomsnitt over året
- **Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{CR}):** reinseffekt på 75 % eller utsleppskonsentrasjon på maks 125 mg/l
- **Biologisk oksygenforbruk (BOF₅):** reinseffekt på 70 % eller utsleppskonsentrasjon på maks 25 mg/l

Utsleppssøknaden inneheld estimat på forventa utsleppsmengder frå Sysendalen tettbygde område ved oppstart av det nye reinseanlegget i 2026 og framover i tid. Estimata er samanlikna med dagens utsleppstal frå Maurset og Isdøla reinseanlegg. Utrekningane for Maurset og Isdøla i utsleppssøknaden er gjort på bakgrunn av eit anslått gjennomsnittleg belegg på 20 % av maksveke gjennom året. Pe i målt maksveke er henta frå resultat av prøvetaking gjennomført ved anlegga i 2022. Utdrag frå estimata er vist i Tabell 4.1.1 under. Statsforvaltaren har supplert tabellen med rapporterte utsleppstal for anlegga for 2022.

Tabell 4.1.1: Estimerte utsleppsmengder frå Sysendalen tettbygde område i dag og framover i tid

Reinseanlegg og utsleppsår	BOF utslepp (kg/år)	TotP utslepp (kg/år)
Totale utslepp frå Maurset og Isdøla RA i 2022, - basert på ein gjennomsnittleg årstilførsel på 20% av målte tilførselar i maksveke 2022	6750	106
Totale utslepp frå Maurset og Isdøla RA i 2022, - rapporterte tal til Statsforvaltaren for 2022 ⁵	4383*	106**
Sysendalen RA 2026***	3992	40
Sysendalen RA 2036***	7884	79
Sysendalen RA 2045***	10512	105

* Isdøla: 521 kg, Maurset 3862 kg

**Isdøla: 11 kg, Maurset 95 kg

⁵ Dei rapporterte tala til Statsforvaltaren tek utgangspunkt i at kvar prøvetaking er representativ for den månaden som prøvetakinga er utført. Sidan Sysendalen tettbygde område stort sett består av hytter, er det store skilnader i tilførslane over året, med store tilførselar i helger og feriar og mindre tilførselar på arbeidsdagar. Dette gjer at tala som er rapportert til Statsforvaltaren for 2022 truleg ikkje gir eit heilt korrekt bilete av dei totale utsleppa frå anlegga. Tala som er presentert i første rad i tabell 4.1.1 er estimert med utgangspunkt i eit meir detaljert datamateriale innsamla gjennom hyppigare prøvetaking ved reinseanlegga i samband med planlegging og dimensjonering av nye Sysendalen reinseanlegg. Estimata her er dermed truleg meir riktige for dagens situasjon enn det som er rapportert av utsleppsdata til Statsforvaltaren for året 2022.

*** Basert på ein gjennomsnittleg årstilførsel tilsvarande 20% av estimerte tilførslar i maksveke.

Som det går fram av tabellen over vil etableringa av nytt reinseanlegg gje reduserte totalutslepp frå Sysendalen tettbygde område i 2026 samanlikna med dagens situasjon (2022-tala). Den planlagde nybygginga av hytter i Sysendalen framover i tid medfører likevel at dei totale utsleppa av organisk stoff (BOF₅) til resipienten vil bli høgare i framtida enn dei er i dag. Dersom heile den omsøkte ramma for løyvet blir teke i bruk, vil utsleppa auke med over 50 %⁶. Med omsyn til fosfor vil totale utsleppsmengder (i kg/år) ligge på same nivå som ved dagens situasjon.

4.2 Resipientar og miljøtilstand

4.2.1 Bjoreio

Utsleppa frå Sysendalen reinseanlegg er planlagt ført til Bjoreio på ei strekning som i Vann-Nett er registrert som vassførekomst «Bjoreio overføring fra Sysenvatnet – dam Tveito» med vassførekomstID 050-105-R. Elva er ein del av eit regulert vassdrag, og er difor registrert som ein sterkt modifisert vassførekomst (SMVF) og med moderat økologisk tilstand på grunn av hydromorfologiske endringar i vassdraget. Miljømålet for elva er godt økologisk potensial, men elva står registrert med risiko for ikkje å nå miljømålet.

Miljøtilstanden i Bjoreio med omsyn til eutrofiering og organisk belastning er i Vann-nett registrert som god og svært god. Tilstandsvurderinga er gjort på bakgrunn av data frå undersøkingar utført for DIHVA i 2017 og 2018 (Norconsult 2019). Eidfjord kommune har i 2022 fått gjennomført nye resipientundersøkingar i Bjoreio og Isdøla. Undersøkingane vart gjort på mange av dei same prøvepunktene som i 2017 og 2018. Med omsyn til begroingsalgar og fysisk-kjemiske parametrar viste undersøkinga på same måte som tidlegare, god og svært god tilstand i elvene. Med omsyn til botndyr viste resultatene generelt dårlegare tilstand enn tidlegare; moderat tilstand oppstrøms reinseanlegga og god til dårleg tilstand ved prøvepunktene nedstrøms anlegga. Ved dei to prøvepunktene som også vart undersøkt i 2017 og 2018, OU-MA (oppstrøms Maurset) og NED (oppstrøms Vøringsfossen) viste undersøkinga redusert tilstand samanlikna med 2017 og 2018.

Ifølge utsleppssøknaden viser undersøkinga i 2022 lite skilnad mellom botndyrresultata oppstrøms og nedstrøms Maurset og Isdøla reinseanlegg. Likevel tyder resultatene på ein mogleg lokal påverknad like ved utsleppspunktet til Maurset reinseanlegg. Høg vassføring og svært grovt substrat ved prøvepunktene kan ifølge overvåkingsrapporten ha hatt noko innverknad på botndyrresultata. Dette gjer at resultatene av botndyrundersøkingane generelt er vurdert som noko usikre.

Resultatene frå undersøkinga i 2022 har likskapstrekk med tidlegare undersøkingar gjennomført av NIVA og NINA lenger opp i Bjoreio i 2018 og 2020. Ved desse undersøkingane vart det også funne god tilstand med omsyn til eutrofiering, men botndyrundersøkingane viste redusert tilstand med omsyn til organisk belastning i elva. Rapportane frå desse undersøkingane konkluderte med at den reduserte tilstanden her ikkje skuldast vasskjemi, men heller naturleg lågare diversitet og individualitet i næringsfattige og kalde høg fjellsvassdrag. I følgje rapportane er det høgst sannsynleg at ulike elvetypar frå naturens side har ulike botndyrssamfunn, og at det derfor burde vere eigne referanseverdiar og klassegrenser for ulike elvetypar. I dag er det berre éin referanseverdi for alle elvetypar i Noreg (NIVA 2021, NINA og NINA 2019). På bakgrunn av dette er det i følgje overvåkingsrapporten frå 2022 mogleg at den reduserte tilstanden ved prøvepunktene oppstrøms reinseanlegga i 2022 viser ein naturleg tilstand med omsyn til botndyr i Bjoreio.

⁶ Anslått ut frå utrekna utsleppstal i søknaden (6750 kg/år i 2022 og 10512 kg/år i 2045).

4.2.2 Nedre del av Bjoreio og Eidfjordvatnet

Bjoreio held fram nedover Måbødalen, og endar opp i Eidfjordvatnet. Eidfjordvatnet har utløp nordover til elva Eio som endar ut i Eidfjorden, innerst i Hardangerfjorden.

Det er lite registrert miljødata for nedre del av Bjoreio (vassførekomstID 050-104-R) og Eidfjordvatnet (vassførekomstID 050-1905-L). Vassførekomstane er i Vann-Nett registrert med høvesvis dårleg og moderat økologisk tilstand. I begge tilfelle er det tilstand med omsyn til fisk som er utslagsgjevande for tilstandsvurderinga. Det er ikkje registrert data om miljøtilstand med omsyn til eutrofiering, organisk belastning eller miljøgifter i Vann-nett (per 16. august 2023). Uni Research, LFI og Statkraft energi gjennomførte fiskebiologiske undersøkingar i Eidfjordvassdraget i 2015 og 2016. Undersøkingar av vasskjemi og botndyr i denne kartlegginga viste ingen indikasjonar på organisk forureining i nedre delar av Bjoreio.

5 Saksgang

Statsforvaltaren handsamar søknader i samsvar med forureiningsforskrifta kapittel 36 om handsaming av løyver etter forureiningslova.

Saken er førehandsvarsla i samsvar med forureiningsforskrifta § 36-5. Frist for å gi uttale var 9. mai 2023.

Vi har motteke éi uttale i saka. Denne uttalen er frå Statens vegvesen datert 28. april 2023. Statens vegvesen skriv at dei ivaretar sine interesser i saka gjennom reguleringsplanen for reinseanlegget. Statens vegvesen har difor ingen merknader til søknaden om utsleppsløyve.

6 Klagerett

Kommunen og andre med rettsleg klageinteresse kan klage på vedtaket, inkludert gebyrsatsen. Ein eventuell klage bør innehalde ei skriftleg grunngjeving og kva de ønskjer å endre. I tillegg skal andre opplysningar som kan ha noko å seie for saka, koma fram.

Klagefristen er tre veker frå dette brevet vart motteke. Ein eventuell klage skal adresserast til Miljødirektoratet og sendast til Statsforvaltaren.

Statsforvaltaren sender kopi av dette brevet med vedlegg til dei som har uttalt seg i saka. Vedtaket vil også bli kunngjort på Statsforvaltaren si nettside.

Med helsing

Kjell Kvingedal
miljødirektør

Sissel Storebø
seksjonsleiar

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Vilkårsdel
- 2 Vestland - Skjema for årsrappportering - word
- 3 Vestland - Skjema for årsrappportering - pdf

Løyve etter forureiningslova til utslepp av kommunalt avløpsvatn frå Sysendalen tettbygde område i Eidfjord kommune

Løyvet er gitt i medhald av forureiningslova § 11 jf. § 16, § 22, § 29 og § 40, forureiningsforskrifta § 14-4 og vassforskrifta.

Løyvet er gitt på grunnlag av opplysningar i søknad av 28. februar 2023, opplysningar som kom fram under saksbehandlinga, og opplysningar frå uttrekk av Vann-nett datert 24.8.2023.

Løyvet gjeld ikkje før reguleringsplanen for reinseanlegget er endeleg vedtatt.

Dette løyvedokumentet erstattar tidlegare løyvedokument for Sysendalen tettbygde område.

Tettbygd område	Sysendalen tettbygde område		
Kommune	Eidfjord		
Adresse	Simdalsvegen 1		
Postnummer	5783	Poststad	Eidfjord
Org. nummer (bedrift)	944 227 121	Eigd av	
NACE-kode og bransje	84.110 Generell offentlig administrasjon		

Statsforvaltarens referansar

Løyvenummer	Anleggsnummer og anleggsnamn	Arkivreferanse
2023.0679.T	4619.0027.01 Sysendalen reinseanlegg	2021/8340

Løyvet gitt første gong: 04.09.2023	Løyvet sist revidert i medhald av fl. § 18 tredje ledd:	Løyvet sist endra:
Kjell Kvingedal miljødirektør		Sissel Storebø seksjonsleiar

Løyvet er godkjent elektronisk og har difor inga underskrift

Endringslogg

Endringsnummer	Endringar av	Punkt og forklaring av endring

1 Innhald

1	Rammer for løyvet.....	5
1.1	Omfang	5
1.2	Oversikt over krav med fristar	6
2	Generelle vilkår	6
2.1	Utsleppsavgrensingar	6
2.2	Plikt til å halde grenseverdier	7
2.3	Plikt til å redusera forureining så langt som mogeleg	7
2.4	Plikt til førebyggjande vedlikehald.....	7
2.5	Tiltaksplikt ved auka forureiningsfare.....	7
2.6	Plikt til internkontroll.....	7
2.6.1	Kra
	v om miljørisikovurdering.....	8
2.7	Krav til kommunen si planlegging av samla avløpsverksemd.....	8
2.8	Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påverknad.....	9
2.9	Ombygging og overføring av avløpsvatn til andre anlegg	9
2.10	Sakshandsaming etter anna loverk	9
3	Utslepp til vatn.....	9
3.1	Krav til avløpsnettet.....	9
3.1.1	Kra
	v til oppsamling av kommunalt avløpsvatn.....	9
3.1.2	Kra
	v om tiltaksplan for fornying av avløpsnettet m.m.	10
3.1.3	Kra
	v til kontroll med overvatn og anna framandvatn tilført avløpsnettet	10
3.1.4	Kra
	v til utslepp via overløp	10
3.1.5	Kra
	v til verknadsgrad for avløpsnettet	10
3.2	Krav til reinsing av avløpsvatn	11
3.2.1	Ge
	nerelt.....	11

3.2.2	Ov
ersikt over reinseanlegg	11
3.2.3	Rei
nsekrav	12
3.2.4	Ge
nerelt om dokumentasjonskrav	12
3.2.5	Uts
leppspunkt for reinseanlegg og overløp	13
3.2.6	På
slepp	14
4	Utslepp til luft 14
4.1	Generelt 14
4.2	Lukt frå punktkjelder 14
4.3	Utslepp av klimagassar 15
4.4	Støy 15
5	Avfall og avløpsslam 15
5.1	Generelle krav til avfall 15
5.2	Handtering av avløpsslam 15
6	Akutt forureining - førebyggjande tiltak, varsling og beredskap 16
6.1	Førebyggjande tiltak 16
6.2	Beredskapsanalyse 16
6.3	Beredskapsplan 16
6.4	Beredskapsetablering 16
6.5	Øving av beredskap 17
6.6	Varsling av akutt forureining 17
7	Resipientovervaking 17
7.1	Overvaking etter vassforskrifta 17
7.2	Rapportering av overvakingsresultat 18
7.3	Registrering i vannmiljø 18
8	Energi 19
8.1	Energistyringssystem 19
8.2	Utnytting av overskotsenergi 19
9	Substitusjon av kjemikaliar og råstoff 19
10	Tilsyn 19

11	Krav til rapportering.....	20
11.1	Årleg eigenkontrollrapportering	20
11.2	Årlege vurderingar av driftsforhold.....	20
12	Oversikt over utvalde, sentrale faguttrykk i løyvet.....	21

1 Rammer for løyvet

1.1 Omfang

Løyvet gjeld all transport, behandling og utslepp av avløpsvatn, inkludert septikslam frå bubilar, og eventuelt forureina overvatn frå Sysendalen tettbygd område på inntil 8000 BOF₅ personekvivalentar (pe) i maksveke.

Alle tettbygde område som er knytt til same reinseanlegg, også tettbygd område i andre kommunar, blir rekna som eitt tettbygd område i medhald av forureiningsforskrifta kapittel 11, § 11-3 bokstav k, andre ledd.

Kommunen skal til ei kvar tid ha oppdatert dokumentasjon på tettstadens utbreiing (areal) og størrelse (pe utrekna som BOF₅ etter NS 9426 eller anna). Ved utbygging av kommunen sin infrastruktur eller vesentleg utviding av verksemd som fører med seg auka utslepp frå tettstaden, skal tettstadens geografiske utbreiing og utsleppsstørrelse oppdaterast.

Kommunen pliktar å sørge for at det er samsvar mellom reinsekapasitet og størrelsen på potensielt utslepp (BOF₅ pe) av avløpsvatn i maksveke frå det tettbygde området/kommunen sin del av det tettbygde området før slike endringar som nemnt over blir realisert. Dersom størrelsen på det faktiske utsleppet i BOF₅ pe overskrider rammene for pe i løyvet, er dette i strid med løyvet. Kommunen pliktar difor å varsle Statsforvaltaren og gjere greie for om dette skuldast ei enkeltstående hending, eller om det vil vere ei permanent endring. Ved langvarige overskridingar pliktar kommunen å utarbeida ein tiltaksplan for å redusera konsekvensane av dette på kort og lang sikt. Ved permanente utvidingar, må kommunen søke Statsforvaltaren om ei endring av løyvet.

Krava i dette løyvet tek utgangspunkt i utrekna potensielle utslepp frå kommunen etter NS 9426 datert 28.februar 2023. Utrekna tal er samanfatta i tabellen under for å unngå tvil om kva utsleppsforhold som vart lagt til grunn då løyvet vart gitt:

Tabell 1.1.1: Tal på tilførsalar frå Sysendalen tettbygde område i BOF pe i 2022 og forventa tilførsalar 20 år fram i tid.

Kjelde	Utrekna BOF5 (pe) i 2022	Utrekna BOF5 (pe) i 2045
Fast busette	40	40
Kommunale verksemder og arbeidsplassar, hotell o.l.	5	150
Hytteområde	3038	7540
Påselepp industri	0	0
Overføring frå andre kommunar	0	0
Septikslam mottak	0 (bobil, neglisjerbart i maksuke som er uke 52)*	0
SUM	3100	8000
Vekenr. for veke valt som veke med maksimale utslepp	52	

* Tilførsalar frå eventuell tømmestasjon for bubilar er anslått til 4 bubilar i snitt i sommarsesongen med tilførsalar på om lag 4 pe per bil, dvs. 16 pe per dag i snitt i sesong. Jf. opplysningar i e-post frå kommunen 22.8.2023.

Det er lagt til grunn at samarbeid om handtering av avløpsvatn mellom kommunar innanfor same tettbygde område er formalisert gjennom privatrettslege avtalar.

Dette løyvet omfattar dei reinseanlegg som går fram av pkt. 3.2.2 og utsleppspunkt slik dei er lista opp i pkt. 3.2.5. Løyvet omfattar også løyve til mottak av septikslam frå tømmestasjon for bubilar til Sysendalen reinseanlegg.

Krava til overvaking i dette løyvet er tilpassa behovet for samordna overvaking etter vassforskrifta.

1.2 Oversikt over krav med fristar

Tabell 1.2.1: Oversikt over krav med spesifikke fristar satt i løyvet

Tiltak	Frist	Referanse
Oppfylle krav om sekundærreinsing og fosforfjerning for Sysendalen tettbygde område.	31.12.2025	3.2
Oppdatere miljørisikovurderingar for det samla avløpssystemet	Årleg	2.6.1
Oversending av ny heilskapleg handlingsplan for kommunens avløpssystem	31.12.2025	2.7
Utarbeida tiltaksplan for å redusera tilførslar av overvatn og anna framandvatn til det kommunale avløpssystemet, samt vurdere behov for reinsing av forureina overvatn	31.12.2025	3.1.3
Innføra systematisk kartlegging av utlekking frå leidningsnett	31.12.2024	3.1.5
Dokumentere leidningsnettets verknadsgrad	Årleg, første gong 1.3.2026	3.1.5, 11.2
Sanera overløp som er i strid med løyvet	31.12.2025	3.1.4
Gjennomføra planlagde tiltak for å redusera innlekking av framandvatn og utslepp frå overløp	Kontinuerleg	3.1.3, 3.1.4
Gjennomføra planlagde tiltak for å redusera utlekking	Kontinuerleg	3.1.5
Etablere system for vurdering av energiforbruk	31.12.2025	8.1
Sende inn forslag til oppdatert overvakingsprogram	1.11.2023	7.1
Registrere overvakingsdata i Vannmiljø	Etter kvar overvakingsrunde innan 1.3	7.3
Rapportere overvakingsresultat og vurderingar til Statsforvaltaren	Etter kvar overvakingsrunde innan 1.3	7.2, 11.2
Rapportere avløpsdata til forureiningsstyresmaktene via Altinn	Årleg innan 1.3.	11.1
Rapportera driftsdata og vurdering av drifta som vedlegg til Altinn-skjema	Årleg innan 1.3.	7.2, 11.2

2 Generelle vilkår

2.1 Utsleppsavgrensingar

Dei utsleppskomponentar frå verksemda som er antatt å ha størst miljømessig betydning for organisk belastning og eutrofieringssituasjonen i resipienten er uttrykkeleg regulert gjennom spesifikke vilkår i dette løyvet pkt. 3 til 5. Utslepp som ikkje er uttrykkeleg regulert på denne måten,

er også omfatta av løyvet så langt opplysningar om slike utslepp er kome fram i samband med sakshandsaminga eller må reknast for å ha vore kjent på annan måte då vedtaket vart gjort.

2.2 Plikt til å halde grenseverdiar

Alle grenseverdiar skal haldast innanfor dei fastsette midlingstidene jf. vilkår 3.2.4 og innanfor dei rammer som følgjer av forureiningsforskrifta § 14-13. Variasjonar i utsleppa innanfor dei fastsette midlingstidene skal ikkje avvika frå det som følgjer av normal drift i ein slik grad at dei kan føra til auka skade eller ulempe for miljøet.

2.3 Plikt til å redusera forureining så langt som mogeleg

All forureining frå det totale avløpssystemet, medrekna utslepp til luft og vatn, støy og avfall er isolert sett uønskt. Sjølv om utsleppa blir haldne innanfor fastsette utsleppsgrenser, pliktar kommunen å redusera utsleppa så langt det er mogeleg utan urimelege kostnader.

Det totale avløpssystemet skal drivast, haldast ved like og fornyast i eit langsiktig perspektiv, slik at forventa funksjon og kapasitet blir halde ved lag og er stabil også ved variasjonar i belastning og klimaforhold.

2.4 Plikt til førebyggjande vedlikehald

For å halde dei ordinære utsleppa på eit lågast mogeleg nivå og for å unngå utilsikta utslepp, skal kommunen sørkje for førebyggjande vedlikehald av utstyr som kan ha noko å seie for utsleppa. System og rutinar for vedlikehald av slikt utstyr skal vera dokumenterte.

2.5 Tiltaksplikt ved auka forureiningsfare

Dersom det som følgje av unormale driftsforhold eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, pliktar kommunen å setja i verk dei tiltak som er nødvendige for å eliminera eller redusera den auka forureiningsfaren.

Kommunen skal så snart som mogeleg informera Statsforvaltaren i Vestland om forhold som kan føre til vesentleg auka forureining eller forureiningsfare. Akutt forureining skal i tillegg varslast, jf. krav fastsett i kapittel 6 i dette løyvet.

2.6 Plikt til internkontroll

Kommunen pliktar å etablere internkontroll for si avløpsverksemd i samsvar med gjeldande forskrift om dette¹. Internkontrollen skal sikra og dokumentera at verksemda held krava i dette løyvet, forureiningslova, produktkontrollova² og relevante forskrifter til desse lovene, der særleg forureiningsforskrifta kap. 11 og 14 legg rammer for kommunens avløpsverksemd. Kommunen pliktar å halde internkontrollen oppdatert.

Kommunen pliktar til ei kvar tid å ha oversikt over alle forhold som kan medføra forureining og kunne gjera greie for risikoforhold. Konkrete krav til innhaldet i ei miljørisikovurdering, både med omsyn til *akutt* forureining og risiko for annan ulovleg forureining, er gitt i punkt 2.6.1.

¹ Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) av 06.12.1996, nr. 1127

² L11.06.1976 nr. 79 Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven)

2.6.1 Krav om miljørisikovurdering

Kommunen skal ha ei oppdatert skriftleg, klimatilpassa miljørisikovurdering for det totale avløpssystemet som dette løyvet omfattar. Dette inneber ei kritisk gjennomgang av forhold som er knytt til avløpssystemet som kan forårsaka utilsikta forureiningsutslepp/farar for forureining. Både konsekvensreduserande og sannsynsreduserande tiltak skal vurderast.

Miljørisikovurderinga skal angi risiko og risikoreduserande tiltak i prioritert rekkjefølgje og skal som eit minimum leggje vekt på:

- Påslepp etter kapittel 15 og 15 A
- Kritiske punkt på leidningsanlegg
- Kritiske punkt på reinseanlegg
- Utslepp til sårbar resipient
- Utslepp av farlege stoff
- Områder med mogelege brukarkonflikter
- Korleis det totale avløpssystemet blir påverka av klimaendringar
- Vassforskriftas § 4 og mål om god kjemisk og økologisk tilstand i vassførekomstane

På grunnlag av utførte risikoanalysar og fastsette akseptable risikonivå for miljøskadelege hendingar som følgje av utslepp, må det planleggjast og gjennomførast tiltak for å overhalde akseptabelt risikonivå. Kvar tiltak skal vera knytta til ein ansvarleg person/stilling, og tiltaket skal ha ein frist for gjennomføring.

Miljørisikovurderinga og tilhøyrande tiltaksplanar skal evaluerast minst ein gong per år og skal oppdaterast etter kvart som tiltak er gjennomført og kunnskapsgrunnlaget endrar seg. Evalueringa skal dokumenterast skriftleg. Kommunen skal ha ei skriftleg rutine for gjennomføring av miljørisikovurderingar, inkludert kriterium for oppdatering av vurderingane.

Miljørisikovurderinga skal vera ein viktig del av grunnlaget for den overordna avløpsplanen og beredskapsplanen (sjå punkt 2.7 og punkt 6.4).

2.7 Krav til kommunen si planlegging av samla avløpsverksemd

Kommunen skal sørge for å identifisera behovet for vedlikehald, fornying og utbygging av leidningsnett, pumpestasjonar og reinseanlegg for kommunalt avløpsvatn og overvatn både på kort og lang sikt. Kommunen pliktar vidare å setje av tilstrekkeleg med ressursar, både økonomiske og personressursar, slik at identifiserte behov for tiltak og andre krav i dette løyvet kan gjennomførast som planlagt. Korleis kommunen skal løyse dette i praksis innanfor fastsette fristar, skal dokumenterast overfor Statsforvaltaren i Vestland gjennom oversending av ein heilskapleg handlingsplan for avløpsområdet (Temaplan avløp, Hovudplan avløp e.l.) innan 31.12.2025.

Gjennom handlingsplanen skal kommunen sjå tiltak, mål og prioriteringar i samanheng med annan planlegging i kommunen. Planen skal resultera i utarbeiding av konkrete tiltaksplanar, som igjen skal avspeglast i ein plan for årleg gjennomføring av tiltak. Kva tiltak som skal gjennomførast innanfor gjeldande og komande økonomiplanperiode skal gå tydeleg fram av handlingsplanen.

Kommunen skal på bakgrunn av ei årleg vurdering av korleis krava i dette løyvet og forureiningsforskrifta kap. 14 er følgt opp, vurdere behov for nye tiltak og endringar i prioriteringane.

Som ein del av den årlege vurderinga, skal kommunen vurderer om den etablerte behandlingsskapasiteten for kommunalt avløpsvatn står i forhold til utrekna potensielt utslepp frå det tettbygde området og med vedtekne planar om utbygging. Dette for å sikra at behovet for auka oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvatn er tilpassa kommunens planar for ny utbygging av busetnad, hytteområde eller aktuell næringsverksemd³. Dersom vurderinga viser at behandlingsskapasiteten ikkje er tilstrekkeleg, skal kommunen presentera ein konkret plan for å auka behandlingsskapasiteten og sikra framtidig finansiering innan utbygginga skal gjennomførast.

Ei skriftleg oppsummering av denne årlege vurderinga skal leggjast ved kommunens eigenkontrollrapportering til Miljødirektoratet, jf. vilkår 11.2.

2.8 Plikt til å ha oversikt over og kunnskap om tilstand og påverknad

Kommunen skal ha kjennskap til og kunne dokumentere skriftleg i kva grad reinseanlegg, avløpsnett og forureina overvatn påverkar eller kan påverke sårbare naturtypar eller område som blir brukt av sårbare artar.

Det må visast særleg aktsemd ved planlegging av nye leidningstrasear og ved graving eller andre aktivitetar som kan påverke naturmangfaldet. Kommunen må gjere seg kjent med aktuelle lovkrav som kan gjelde for slik aktivitet.

2.9 Ombygging og overføring av avløpsvatn til andre anlegg

Dersom reinseanlegg er planlagt nedlagt eller stansa for ein periode grunna ombygging eller utbetring, skal kommunen gjere det som til ei kvar tid er nødvendig for å motverke fare for forureining. Aktivitetar som kan medføre fare for auka forureining kan ikkje startast før Statsforvaltaren i Vestland har gitt midlertidig unntak frå gjeldande reinsekrav. Søknader om unntak frå gjeldande reinsekrav må difor sendast Statsforvaltaren i Vestland i god tid.

2.10 Sakshandsaming etter anna lovverk

Dette løyvet fritar ikkje for handsaming og/eller løyve etter anna lovverk som gjeld for tiltaket, for eksempel plan- og bygningslova.

3 Utslepp til vatn

3.1 Krav til avløpsnettet

3.1.1 Krav til oppsamling av kommunalt avløpsvatn

Avløpsvatnet frå nye bygningar skal knytast til offentleg avløpsnett, jf. § 27-2 i plan- og bygningslova.

Kommunen skal utarbeida planar for trinnvis auka tilknytning for eksisterande bygningar der tilknytingsgraden er lågare enn 98 %. Planane skal inngå i kommunen sin heilskaplege handlingsplan for avløpsområdet.⁴

Kommunen skal til ei kvar tid ha oversikt over utbyggingar og tilkoplingar som medfører endring av det tettbygde området si samla utbreiing og størrelse (pe).

³ Aktuell næringsverksemd: næringsverksemd som vil innebera auka belastning på kommunens oppsamlings- og behandlingsskapasitet for avløpsvatn, som påslepp frå hotellverksemd og næringsmiddelindustri.

⁴ Basert på nasjonale mål for vatn og helse, som seier minst 98 % tilknytningsgrad pr. reinsedistrikt.

Kommunen må halde seg oppdatert på ny avløpsteknologi og ta i bruk beste tilgjengelege teknikkar for å avgrense utslepp.

3.1.2 Krav om tiltaksplan for fornying av avløpsnett m.m.

Kommunen skal utarbeida ein tiltaksplan for fornying av avløpsnett med kummer, pumpestasjonar m.m. Tiltaksplanen skal vise det årlege, gjennomsnittlege behovet for fornying av spillvassførande leidningsnett, og kva kriterium som er lagt til grunn for fornying. Fornyingsprogrammet skal vera samanhengande og skal minst omfatta dei neste 5 åra.

Kommunens leidningsdatabase skal oppdaterast kontinuerleg etter kvart som leidningsnett blir fornya.

3.1.3 Krav til kontroll med overvatn og anna framandvatn tilført avløpsnett

Kommunen skal også innan 31.12.2024 ha laga ein plan for å redusera mengda framandvatn som blir tilført leidningsnett.

Gjennomføringa av tiltak for å redusera tilførslar av overvatn og anna framandvatn til avløpsnett må sjåast på som første steg i tiltak for å betre reinseløysninga for avløpsvatn.

I eventuelle område der det er/blir etablert separate overvassnett, og dette mottar forureina overvatn, skal behovet for reinsing vurderast og dokumenterast som ein del av nemnte plan.

3.1.4 Krav til utslepp via overløp

Kommunen skal ha oversikt over alle utslepp av forureina avløpsvatn via overløp direkte til resipient.

Utslepp av forureina avløpsvatn via driftsoverløp er ikkje tillate. Eventuelle overløp som er i strid med løyvet skal sanerast innan 31.12.2025.

Kommunen skal i arbeidet med den heilskaplege handlingsplanen for avløpsområdet, jf. pkt. 2.7, vurderer moglegheiter for å etablere tett tank, utjammingsbasseng eller andre avbøtande tiltak ved alle nødoverløp. Det skal særleg takast omsyn til behovet for å redusere utslepp til sårbare resipientar og resipientar brukt til bading m.m. der utsleppa kan representera ein miljø- eller helsefare.

Alle utslepp via nødoverløp skal registrerast særskilt og handterast som ein avvikssituasjon. Både driftstid og utsleppsmengd skal kunne reknast ut.

Kommunen skal ha eit overvåkings- og beredskapssystem som sikrar at nødoverløp straks blir oppdaga og utbetra innan 24 timar. Rutinar for dette skal gå fram av kommunens sine internkontrollrutinar og beredskapstiltak.

Planlagt stans i pumpestasjonar skal i utgangspunktet ikkje gi overløpsdrift. I dei tilfella der dette likevel kan bli nødvendig og kan føre til brukarkonfliktar, skal Statsforvaltaren i Vestland varslast på førehand.

3.1.5 Krav til verknadsgrad for avløpsnett

Kommunen skal kontinuerleg gjennomføra planlagde tiltak for å redusera lekkasjar av forureinsa avløpsvatn frå leidningsnett.

Verknadsgraden til avløpsnett, det vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget, skal dokumenterast jamleg kvart år. Dette skal gjerast ved at dei ulike kjeldene til tap blir rekna ut eller vurdert kvalitativt.

Dokumentasjonen skal første gong sendast Statsforvaltaren i Vestland innan 1. mars 2026.

Utslepp på grunn av feil ved leidningsnett, stans i pumpestasjonar og liknande skal ikkje redusera verknadsgraden i avløpsnett med meir enn 5 % fram til 31. desember 2025 og deretter maksimalt 3 % over året.

3.2 Krav til reinsing av avløpsvatn

3.2.1 Generelt

Alt avløpsvatn som er medrekna i det tettbygde området sin utsleppsstørrelse, skal behandlast slik at same minimumskrav til reinsing blir oppfylt, uavhengig av dimensjonerande kapasitet og teknologi ved reinseanlegga. Dette gjeld også for private avløpsanlegg over 50 pe som ikkje er knytt til kommunalt avløpsnett. Kontrollkrava er likevel tilpassa det enkelte anlegg.

I tillegg kan det enkelte reinseanlegg ha tilleggskrav eller skjerpande krav satt av omsyn til resipienten og bruken av denne, jf. vilkår 3.2.3.

3.2.2 Oversikt over reinseanlegg

Reinseanlegg innanfor kommunens del av det tettbygde området og som er omfatta av dette løyvet, går fram av Tabell 3.2.1.

Oversikta gjev også informasjon om faktisk belastning og dimensjonerande kapasitet i BOF (pe) og hydraulisk kapasitet på søknadstidspunktet. Oversikta viser også type reinseprosess etablert ved det enkelte anlegg og vedtekne endringar.

Tabell 3.2.1: Reinseanlegg omfatta av løyvet

Namn på reinseanlegg eller utsleppspunkt ⁵	Tilført belastning i BOF (pe) i 2045 i maksveke	Dimensjonerande kapasitet i BOF (pe)	Hydraulisk kapasitet (Qdim)	Reinseprosessen	Vedteken endring (kva og når)
Sysendalen reinseanlegg	8000*	8300**	14 m ³ /t*	Ikkje avklart	Skal setjast i drift innan 31.12.2025
Isdøla reinseanlegg	0	300	3 m ³ /t	Kjemisk-biologisk	Skal sanerast innan 31.12.2025. Avløpsvatn skal føres til Sysendalen reinseanlegg.

Maurset reinseanlegg	0	900	12 m ³ /t	kjemisk	Skal sanerast innan 31.12.2025. Avløpsvatn skal føres til Sysendalen reinseanlegg.
----------------------	---	-----	----------------------	---------	--

* Førebels dimensjoneringsgrunnlag gitt i utslippssøknaden av 28. februar 2023

** Rekna ut frå ei belastning på 500 kg BOF₅/d i maksveke oppgitt i dimensjoneringsgrunnlaget i utslippssøknaden av 28. februar 2023.

Reinseanlegga skal utformast slik at krava i forureiningsforskrifta kap. 14 og krava i dette løyvet kan overhaldast.

3.2.3 Reinsekrav

Alle avløpsanlegg i Sysendalen tettbygde område skal minst oppfylle krava til sekundærreinsing, jf. § 14-2 b) i forureiningsforskrifta. Alle reinseanlegg skal oppfylle krav om 90 % fosforfjerning. For Sysendalen reinseanlegg skal prøver av KOF_{Cr} og BOF₅ etterkome både krav til konsentrasjon og reinseeffekt. For Isdøla og Maurset reinseanlegg skal prøver av KOF_{Cr} og BOF₅ minst etterkome krav til konsentrasjon eller reinseeffekt. For detaljerte reinsekrav sjå Tabell 3.2.2 og Tabell 3.2.3 under.

3.2.4 Generelt om dokumentasjonskrav

Utsleppsparametre, tilhøyrande grenseverdiar, minimum tal prøver og midlingstid, er satt inn i Tabell 3.2.2 og Tabell 3.2.3 under. Utslepp via overløp (både driftsoverløp og naudoverløp) ved reinseanlegga skal reknast med i reinsegraden for anlegga og er inkludert i reinsekrava.

Krav om måleprogram

Som eit ledd i driftskontrollen til det enkelte avløpsanlegg, skal det fastsetjast eit måleprogram med analyser og målingar av relevante drifts- og utsleppsparametre tilpassa det enkelte anleggs størrelse, medrekna utslepp til vatn, grunn og luft. Måleprogrammet skal vera ein del av kommunen sin internkontroll og haldast oppdatert.

Måleprogrammet skal omtala dei forskjellige stega i målingane og grunngi valde prøvetakingspunkt og prøvetakingsmetodikk (metodar og frekvens).

Prøvetidspunkta skal veljast slik at resultatata blir mest mogleg representative for variasjonar i utslepp gjennom heile året ved normale driftsforhold. Måleprogramma skal omfatta antatt maksveke for belastning for det enkelte anlegg og periodar med overløp. Minimum antal på akkrediterte prøver skal vera i samsvar med krava i § 14-11, men antalet skal aukast der dette er nødvendig for å ivareta kravet til representativitet. Dersom ein prøve må strykast pga. unormale driftsforhold, skal dette kompensert med at det blir tatt ut ein ny prøve på eit seinare tidspunkt.

Prøvane skal analyserast jf. krav i forureiningsforskrifta § 14-12. Analysane skal utførast av laboratorium som er akkreditert for dei aktuelle analysane etter NS-EN ISO/IEC 17025. Norske standardar skal nyttast så langt som mogeleg. Dersom dette ikkje finst, kan internasjonal standard eller annan metode nyttast så lenge metoden gjev representative tal for verksemda sine faktiske utslepp.

Dersom kommunen ønskjer å analysere på andre parametrar enn BOF_5 , KOF_{Cr} og SS , må dette avklarast med Statsforvaltaren i forkant. Eit krav vil då vere at det er påvist ein høg statistisk korrelasjon mellom ønska parameter og parameteren utsleppskontrollen er ønska basert på.

Tabell 3.2.2: Sysendalen reinseanlegg: Utsleppsparameter, krav til reinseeffekt og prøvetaking

Utsleppsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot.P)	90 % reduksjon	12 vekeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	70 % reduksjon og maks 25 mg O_2/l ved utslepp	10 av 12 døgnblandprøver må overhalde krav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr})	75 % reduksjon og maks 125 mg O_2/l ved utslepp	10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav

Tabell 3.2.3: Isdøla og Maurset reinseanlegg: Utsleppsparameter, krav til reinseeffekt og prøvetaking

Utsleppsparameter	Krav	Prøvetype og -frekvens
Total fosfor (tot.P)	90 % reduksjon	12 vekeblandprøver eller døgnblandprøver per år
Biologisk oksygenforbruk (BOF_5)	70 % reduksjon eller maks 25 mg O_2/l ved utslepp	10 av 12 døgnblandprøver må overhalde krav
Kjemisk oksygenforbruk (KOF_{Cr})	75 % reduksjon eller maks 125 mg O_2/l ved utslepp	10 av 12 døgnblandprøver må overholde krav

3.2.5 Utsleppspunkt for reinseanlegg og overløp

Reinsa avløpsvatn skal førast ut i resipient på ein slik måte at innblandinga i vassmassane blir best mogeleg og slik at brukarinteresser ikkje blir påverka. I tillegg til å vurdere djupne og geografisk plassering, skal kommunen også sjå på behov og moglegheiter for ytterlegare tiltak som bruk av diffusor, tilpassa rørutforming og utsleppshastigheit for å oppnå ei rask innblanding av utsleppa.

Når utsleppspunktets utforming og geografiske plassering er avklart skal dette rapporterast om til Statsforvaltaren. Vi ønskjer då også informasjon om plasseringa av overløpspunkt for anlegget. Dersom overløpspunktet for anlegget skal plasserast på ein annan stad enn utsleppspunktet for anlegget, må denne plasseringa gjerast på bakgrunn av ei eiga risikovurdering.

Tabell 3.2.5.1 Utsleppspunkt for Sysendalen reinseanlegg*

Utsleppspunkt	Koordinatar nord (UTM sone 32)	Koordinatar Aust (UTM sone 32)	Avstand frå land ⁶ + namn på resipient	Djupne
Utsleppspunkt	6699311.96	404097.98	30-40 meter	Uavklart
Nødoverløp	6699311.96	404097.98	30-40 meter	Uavklart

⁶ Avstanden frå land blir rekna som horisontal avstand frå strandkanten ved middelasstand

*Koordinatane er førebels koordinatar oppgitt i utsleppssøknaden. Utsleppsdjupne og arrangement skal i samsvar med søknaden fastsetjast etter bunnkotekartlegging og detaljprosjektering av utsleppsarrangementet.

Tabell 3.2.4: Utsleppspunkt for Isølda og Maurset reinseanlegg: Reinseanlegga skal sanerast når Sysendalen reinseanlegg vert sett i drift.

Utsleppspunkt	Koordinatar X (UTM sone 32)	Koordinatar Y (UTM sone 32)	Avstand frå land + namn på resipient	Djupne
Utsleppspunkt Isdøla reinseanlegg	404359	6699472	2 meter, Isdøla	1 meter*
Utsleppspunkt Maurset reinseanlegg	408107	6697942	7 meter Bjoreio	Ikkje målt

* Utsleppspunktets djupne varierer med vasstand og kan i periodar ligge i overflata.

3.2.6 Påslepp

Påslepp til kommunalt leidningsnett skal ikkje redusera moglegheita for å overhalda utslepps- og reinsekrav sett i dette løyvet eller forureiningsforskrifta. Påslepp skal heller ikkje redusera moglegheita for å utnytta avløpsslammet i medhald av krav i gjødselvereforskrifta.

Kommunen skal ha oversikt over verksemdar som kan utgjera ein risiko for det kommunale avløpssystemet jf. forureiningsforskrifta § 15A-4, og følge opp desse gjennom påleggskrav og tiltak.

4 Utslepp til luft

4.1 Generelt

Lukt skal vera ein driftsparameter for heile avløpssystemet si samla verksemd. Dette for å sikra at lukt frå pumpestasjonar, overløp, kummar og eventuelle lufteinnetningar ikkje er til vesentleg sjenanse for naboar og brukarar av nærområdet.

Kommunen skal ha oversikt over kjelder og vurdera behovet for tiltak og eventuelt effekten av gjennomførte luktreduerande tiltak.

Før bygging av nye anlegg, komponentar (pumpestasjonar, kummar, uteareal og leidningar) må kommunen vurdera moglege kjelder til lukt og om nærleik til busetnad, ferdsel eller terrengforhold kan skapa luktkonfliktar.

Kommunen skal ha eit system for registrering og oppfølging av eventuelle klager og avvik på lukt. Systemet skal vera ein del av internkontrollen.

4.2 Lukt frå punktkjelder

Punktutslepp for avgassar skal handterast slik at luktulemper blir effektivt førebygd.

Utrekna luktimmisjon frå slike kjelder ved omliggjande bustader, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustader, utdanningsinstitusjonar og barnehagar mv. skal ikkje overskride 1 ouE/m³ som maksimal månadleg 99 prosent timefraktil.

4.3 Utslepp av klimagassar

Utslepp av klimagassar frå drift av det totale avløpssystemet og behandling av avløpsslam skal haldast på eit så lågt nivå som mogeleg.

4.4 Støy

Verksemda sitt bidrag til utandørs støy ved omkringliggjande bustader, sjukehus, pleieinstitusjonar, fritidsbustader, utdanningsinstitusjonar og barnehagar skal ikkje overskride grensene i tabell 4.4.1. Grensene skal målast eller reknast ut med fritt feltsverdi ved den fasaden som er mest støyutsett.

Tabell 4.4.1: Støygrenser

Dag	Søn- og heilagdagar	Kveld (kl. 19-23) kvardagar	Natt (kl. 23-07) Alle døgn	Natt (kl. 23-07) Alle døgn
55 Lden	45 Lden	50 Levening	45 Lnight	60 LAFmax

Lden er A-vege ekvivalent støynivå for dag/kveld/natt med 10 dB/5 dB tillegg på natt/kveld.

Levening er A-vege ekvivalent støynivå for kveldsperioden 19-23.

Lnight er A-vege ekvivalent støynivå for nattperioden 23-07.

LAFmax er A-vege maksimalnivå for dei 5-10 mest støyande hendingane innanfor perioden, målt/rekna ut med tidskonstant "Fast" på 125 ms.

Alle støygrenser skal overhaldast innanfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjeld all støy frå den ordinære drifta av reinseanlegg, inkludert intern transport på områda til anlegga og lossing/lasting av råvare, slam etc. Støy frå bygge- og anleggsverksemd og frå ordinær persontransport er likevel ikkje omfatta av grensene.

5 Avfall og avløpsslam

5.1 Generelle krav til avfall

Kommunen pliktar så langt som råd å unngå at det blir danna avfall som følge av verksemda. Innhald av skadelege stoff i avfallet skal avgrensast i størst mogleg grad.

Kommunen pliktar å sørge for at all handtering av avfall, inkludert farleg avfall, skjer i samsvar med gjeldande reglar for dette fastsett i eller i medhald av forureiningslova, og avfallsforskrifta⁷.

Avfall som oppstår i verksemda skal leverast til lovleg avfallsmottak.

Ved ev. bruk av biofilmbærarar må det sikrast at plastmedium ikkje blir spreidd til miljøet.

5.2 Handtering av avløpsslam

Med avløpsslam meiner ein her den faste fraksjonen som blir felt ut ved reinseprosessar i reinseanlegg, og der ristgods er fjerna i forkant. Septikslam er berre inkludert dersom dette slammet er levert reinseanlegg i forkant av reinseprosessane og omfatta av ramma gitt i 1.1.

Kommunen skal ha oversikt over kva mengder råslam som oppstår i reinseanlegget, slamkvalitet og vidare handtering. Dette skal inngå i eigenkontrollrapporteringa for reinseanlegget, sjå pkt. 11.1.

⁷ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallforskriften) av 01.06.2004, nr. 930

Avløpsslam som ikkje blir behandla på staden, skal forbehandlast slik at det blir eigna for transport til behandlingsanlegg. Avløpsslam som ikkje overheld krava i gjødselvarerforskrifta⁸ og dermed ikkje er eigna for bruk, skal leverast til godkjent mottaksanlegg for avfall og ikkje blandast saman med anna avløpsslam.

Ved prøvetaking av slammet skal anerkjente metodar for å oppnå representative prøver nyttast.

Statsforvaltaren kan påleggje kommunen å delta i kartlegging for å dokumentera nivå av miljøgifter i slam.

6 Akutt forureining - førebyggjande tiltak, varsling og beredskap

6.1 Førebyggjande tiltak

Dersom det som følgje av unormale driftsforhold eller av andre grunnar oppstår fare for auka forureining, pliktar kommunen å setta i verk dei tiltaka som er nødvendige for å eliminera eller redusera den auka forureiningsfaren.

Kommunen pliktar i tillegg å ha ein plan for ei stegvis og systematisk gjennomføring av risikoreduserande tiltak avdekka i miljørisikovurderinga jf. vilkår 2.6.1.

6.2 Beredskapsanalyse

Med grunnlag i miljørisikovurderinga skal kommunen utarbeide ein beredskapsanalyse for den eventuelle restrisiko som står att etter at førebyggjande tiltak er sett i verk. For kvar av hendingane som er identifisert i miljørisikoanalysen skal kommunen utarbeida og grunngi

- organisering av beredskapen
- nødvendig beredskapsutstyr
- nødvendig mannskap
- responstid

Beredskapen skal stå i eit rimeleg forhold til risiko for akutt forureining.

6.3 Beredskapsplan

Miljørisikovurdering, beredskapsanalyse, førebyggjande tiltak og beredskapsetablering skal dokumenterast i ein beredskapsplan som er ein del av kommunen sin internkontrolldokumentasjon.

Beredskapsplanen skal som eit minimum omtale den etablerte beredskapens organisering, bemanning, innsatsutstyr og personleg utstyr og angi innsatsplanar for dimensjonerande scenario. Beredskapsplanen skal haldast oppdatert og kunne visast fram ved behov.

6.4 Beredskapsetablering

Basert på beredskapsplanen skal det etablerast ein beredskapsorganisasjon med mannskap og nødvendig utstyr. Kompetanse, opplæring og organisering skal vera dimensjonert for dei potensielle hendingane som er vurdert å utgjere størst miljørisiko.

⁸ Forskrift om gjødselvarer mv. av organisk opphav av 4.7.2003, nr 951.

6.5 Øving av beredskap

Det skal utarbeidast ein plan for å øve på beredskapen, og det skal gjennomførast øving minst ein gong pr. år. Det skal utarbeidast klare mål for øvinga, inkludert mål for responstid. Øvinga skal dokumenterast i rapportar, med eventuelle anbefalingar om forbetringar. Korleis eventuelle anbefalingar om forbetringar er følgt opp, skal vera dokumentert i internkontrollen.

6.6 Varsling av akutt forureining

Akutt forureining eller fare for akutt forureining skal varslast i medhald av gjeldande forskrift⁹.

Internkontrollen skal innehalde ei kartlegging og vurdering av risiko for akutt forureining og annan uønskt påverknad av ytre miljø.

Kommunen skal så snart som mogleg informera Statsforvaltaren i <embete> om:

- Akutt forureining grunna driftsstans som skuldast uhell eller langvarig straumbrot.
- Unormale forhold som har eller kan føre til vesentleg auka forureining.
- Utsleppskonsentrasjon på meir enn det dobbelte av gjeldande krav for ei prøve der prøvetaking og analyse er utført jf. forureiningsforskrifta §§ 14-11, 14-12 og 14-14.

7 Resipientovervaking

7.1 Overvaking etter vassforskrifta

Kommunen skal overvake korleis utslepp frå avløpsanlegga i Sysendalen påverkar tilstanden i vassførekomsten/ane. Overvakinga skal vise om utsleppa medfører dårlegare miljøtilstand og om miljømål for resipienten ikkje blir nådd, jf. vassforskrifta §§ 4 og 18.

Overvakinga skal gjennomførast i tråd med vassforskrifta sine føresegner for tiltaksorientert overvaking § 18 og vedlegg V punkt 1.3 og vurderast etter klassifiseringssystemet for miljøtilstand i vatn¹².

Krav til overvakingsprogram

Kommunen skal i samarbeid med nødvendig fagekspertise utarbeide eit overvakingsprogram for dei resipientane i Sysendalen der det er utslepp av avløpsvatn. Overvakingsprogrammet skal leggjast fram for Statsforvaltaren for eventuelle merknader innan 1. november 2023.

Programmet skal vise korleis ein planlegg overvaking både av eksisterande avløpsanlegg og nytt avløpsanlegg.

Overvakingsprogrammet skal følgje anbefalingar gitt i gjeldande versjon av rettleiaren Klassifisering av miljøtilstand i vann (02:2018).

Følgjande skal gå fram av programmet:

- oversikt over prøvetakingspunkt (namn, lokalitetsnummer i Vannmiljø¹⁰, kart og
- koordinatar)

⁹ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 09.07.1992, nr. 1269

¹⁰ Alle prøveresultat skal registrerast i Vannmiljødatabasen

- oversikt over kvalitetselement og parametrar som skal undersøkast for kvart prøvepunkt
- prøvetakingsfrekvens
- grunngiving for val av prøvepunkt, parameterar og prøvetakingsfrekvens
- korleis undersøkingane vil bli gjennomført (metode, av kven etc.)

Fram til nytt reinseanlegg er i satt i drift skal overvakinga gjennomførast årleg med omsyn til vasskjemi, og kvart tredje år med omsyn til biologiske parametrar. Overvakingsfrekvensen for parametrane skal vere i tråd med tilrådd overvakingsfrekvens i vassforskrifta Vedlegg 5 kapittel 1.3.4. Når nytt reinseanlegg er på plass kan overvakinga gjennomførast med ein lågare frekvens. Maksimum intervall mellom kvar overvaksingsperiode etter at nytt reinseanlegg er på plass er i utgangspunktet sett til 3 år. For enkelte parametrar kan Statsforvaltaren gje aksept for utvida frekvens.

Dersom prøvepunktta som ein planlegg å bruke til overvakinga av nye Sysendalen reinseanlegg ikkje har blitt undersøkt for biologiske parametrar tidlegare, må dette gjennomførast før nytt anlegg er sett i drift. Dette for å få oversikt over før-tilstanden ved prøvepunktta.

Ved behov for endring av overvaksingsprogrammet, skal utkast til endringar med grunngiving sendast Statsforvaltaren seinast 1. oktober året før undersøkingane skal gjennomførast.

Dersom utslepp eller tilstanden i vassførekomsten endrar seg, kan Statsforvaltaren påleggje ei utviding av overvaksingsprogrammet som omfattar målepunkt, element og/eller frekvens. Statsforvaltaren kan også påleggje strengare reinsekrav.

Krav til gjennomføringa

Overvakinga skal gjennomførast av uavhengig fagekspertise i samsvar med overvaksingsprogrammet. Der det er hensiktsmessig kan sjølve prøvetakinga gjennomførast av heradet sjølv i samråd med fagekspertisen. Verksemdar som utfører overvakinga, skal vera akkreditert for felt- og analysearbeid eller ha eit tilsvarende kvalitetssikringssystem for felt- og analysearbeid godkjent av ein kvalifisert nøytral instans.

Dersom tilsvarende overvaking også blir utført av andre, plikter kommunen å bidra til å gjennomføre ei samordna eller felles overvaking så langt det er mogeleg.

7.2 Rapportering av overvaksingsresultat

Resultat frå resipientovervakinga skal drøftast i høve til målsettingane for overvakinga, og konklusjonar presenterast for forureiningsstyresmaktene som ein del av påfølgjande kalenderårs eigenkontroll- og årsrapportering sjå også punkt 11.2.

Resultata skal vurderast etter det til ei kvar tid gjeldande klassifiseringssystem for vatn, gitt i vassforskrifta og rettleingsmateriell til forskrifta. Gjeldande rettleiar per 24.08.2023 er Veileder 02:2018 Klassifisering av miljøtilstand i vann, utgitt 1.6.2018, sist revidert 15.10.2020 og Veileder M-608/2016 Grenseverdier for klassifisering av vann, sediment og biota – revidert 30.10.2020.

7.3 Registrering i vannmiljø

Alle overvaksingsdata skal registrerast i databasen Vannmiljø (<http://vannmiljo.miljodirektoratet.no/>) innan 1. mars året etter at undersøkingane er gjennomført. Data skal rapporterast på Vannmiljø sitt

importformat. Importmal og oversikt over kva informasjon som skal registrerast i samsvar med kodeverket i Vannmiljø finst på <http://vanmiljokoder.miljodirektoratet.no>.

8 Energi

8.1 Energistyringssystem

Kommunen skal ha rutinar for regelmessig vurdering av tiltak som kan setjast i verk for å oppnå ein mest mogeleg energieffektiv drift av heile avløpsanlegget. Eit energistyringssystem skal vera etablert innan 31.12.2025 og inngå i internkontrollen.

8.2 Utnytting av overskotsenergi

Kommunen skal i størst mogeleg grad utnytte overskotsenergi internt og leggje til rette for at overskotsenergi skal kunne nyttast eksternt, med mindre kommunen kan godtgjere at dette ikkje er teknisk mogeleg, er avgrensa av konsesjonar eller fører med seg urimelege kostnader.

9 Substitusjon av kjemikaliar og råstoff

Med kjemikaliar meiner vi her kjemiske stoff og stoffblandingar som blir brukt i verksemda. Slike kjemikaliar kan til dømes vere fellingskjemikaliar og hjelpekoagulantar, vaskemiddel, hydraulikkvæsker, brannslökkingsmiddel m.m.

For kjemikaliar som blir nytta på ein slik måte at det kan medføre fare for forureining, skal kommunen dokumentera at ein har gjennomført ei risikovurdering av bruk og utslipp på bakgrunn av kjemikaliane sine eigenskapar, mengder, utslippspunkt m.m., jf. også punkt 2.6 om internkontroll.

Kommunen eller den ansvarlege for drifta av reinseanlegget pliktar å etablere eit dokumentert system for substitusjon av kjemikaliar. Verksemda skal gjera ei kontinuerleg vurdering av risiko for skadelege effektar på helse og miljø valda av dei kjemikalia som blir brukt, og av om det finst alternativ. Der betre alternativ finst, pliktar verksemda å nytta desse så langt dette kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe.¹¹

Stoff aleine, i stoffblandingar og/eller i produkt, skal ikkje brukast utan at dei oppfyller krava i REACH-regelverket¹² og andre regelverk som gjeld for kjemikaliar.

10 Tilsyn

Kommunen pliktar jf. forureiningslova § 50 å la representantar for Statsforvaltaren i Vestland føre tilsyn med anlegga.

¹¹ Jf. lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) av 11.06.1976 nr. 79 § 3a om substitusjonsplikt

¹² Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH-forskriften) av 30.05.2008 nr. 516

11 Krav til rapportering

11.1 Årleg eigenkontrollrapportering

Kommunen skal rapportera avløpsdata til Miljødirektoratet innan 1. mars kvart år. Rapporteringa skal skje slik Miljødirektoratet legg til rette for. Rapporteringa skjer i dag via Altinn.

11.2 Årlege vurderingar av driftsforhold

Kommunen skal årleg gi ei skriftleg vurdering av driftsforholda siste kalenderår for avløpsnett, reinseanlegg, slamhandtering og overvaking med vekt på overordna, kvalitative vurderingar.

Data som blir rapportert i eigenkontrollrapporteringa eller til Vannmiljø er det ikkje nødvendig å repetera i årsrapporten, ut over kva kommunen sjølv finn føremålstenleg og naturleg for å underbyggja konklusjonar.

Følgjande tema skal inngå i vurderingane:

- Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnettet bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i kommunens temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.
- Korleis avløpsnettet fungerer, inkl. verknadsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking.
- Omfanget av tiltak for å redusera tilførsler av overvatn inkludert større separeringstiltak og forventa og registrert effekt av tiltaka,
- Korleis reinseanlegga fungerer og årsaker til eventuelle overskridingar av løyvet. Vidare skal det greiast ut om trendar for reinsing og driftsstabilitet.
- Ev. overskridingar av løyvet skal kommenterast særskilt for vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerande tiltak.
- Resultat, trendar og konklusjonar frå resipientovervakinga jf. formål med overvakinga omtala i vilkår pkt. 7.1 og 7.2
- Resultat frå målingar av tungmetall og organiske miljøgifter i innløp og reinsa avløpsvatn. Nytt/oppdatert måleprogram skal leggjast ved til orientering.
- Status for risikovurderingar og oppfølging.

Statsforvaltaren i Vestland har utarbeida eit eige skjema som vi ønskjer at kommunane brukar ved utarbeiding av årsrapportane. Skjemaet er vedlagt dette utsleppsløyvet.

Årsrapportane skal lastast opp som vedlegg til eigenkontrollrapporten til Miljødirektoratet for kommunens hovudleidningsnett, inntil denne rapporteringa eventuelt blir integrert i skjema for eigenkontrollrapportering.

12 Oversikt over utvalde, sentrale faguttrykk i løyvet

Faguttrykk	Forklaring
Tettbygd område	<p>Svarar til bokmålsuttrykket <i>tettbebyggelse</i>, definert i forureiningsforskrifta § 11-3 k) ut frå nærleik mellom husklynger med minst 5 hus. Sjå fullstendig tekst i forskrifta.</p> <p>I tillegg blir tettbygde område rekna som éit tettbygd område dersom avløpsvatn frå to eller fleire tettbygde område blir samla opp og ført til eit felles reinseanlegg eller utsleppsstad.</p> <p>Definisjonen gjeld alle typar hus, både bustader, hytter/turistanlegg, næringsbygg, institusjonar, idrettsanlegg osv.</p>
Utsleppsstørrelse for tettbygd område	<p>Den maksimale, gjennomsnittlege vekebelastninga i BOF₅ (pe) til det tettbygde området sitt avløpsnett som oppstår i maksveke. Blir rekna ut på bakgrunn av kunnskap om utsleppskjelder etter NS 9426. (Kjelde: Avløpsdirektivet)</p>
Maksveke	<p>Den veka med den største årlege BOF₅ (pe) – døgntilførsel rekna som gjennomsnitt av sju påfølgande dagar (Kjelde: NS 9426 og EUs avløpsdirektiv).</p>
Kommunen sitt utrekna potensielle utslepp av avløpsvatn i maksveke	<p>Den utrekna, maksimale, gjennomsnittlege vekebelastninga i BOF₅ (pe) til det avløpssystemet som er regulert i dette løyvet, og som oppstår i den veka i året med forventa høgast belastning. Utrekningane skal vera representative for situasjonen på søknadstidspunktet og 10 år fram i tid, då løyvet uansett bør gjerast om seinast etter 10 år. (Kjelde: Avløpsdirektivet)</p>
Avløpsslam	<p>Avløpsslam er det slammet som blir felt ut ved reinsing i eit konvensjonelt reinseanlegg for avløpsvatn, og de ristgods er fjerna i forkant. Septikslam inngår ikkje i denne definisjonen av hygieniske grunnar. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, omtales septikslam som ein form for avløpsvatn.</p>
Råslam	<p>Råslam er ubehandla avløpsslam, dvs. slam som ikkje har gjennomgått noko form for behandling. Fortjukking og avvatning av råslam er metodar for forbehandling som skjer på reinseanlegget for å redusera vassinnhaldet i avløpsslammet før transport. Dette er aktivitetar som det er naturleg å sjå på som ein del av drifta av eit reinseanlegg for avløpsvatn, og ikkje som avfallsbehandling. (Kjelde: Miljødirektoratet)</p>
Septikslam	<p>Septikslam er ei samlenemning for det som oppstår ved tømning av slamavskiljarar, septiktankar og tette oppsamlingstankar o.l. og som kan ha eit vassinnhald på 95-99 %. (Kjelde Bjarne Paulsrud, Vann nr. 4/1982).</p> <p>Septikslam inngår ikkje i definisjonen av avløpsslam. I boka om VA-teknikk av Ødegaard, blir septikslam definert som ei form for avløpsvatn.</p>

Overløp	<p>Arrangement for bortleiing eller måling av væskemengder. Utforming avheng av funksjon og væskemengd. Overløp kan også brukast om den vassmengda som blir leia bort/målt. (Kjelde: Vannordboken).</p> <p>Der faguttrykket 'overløp' er brukt i dette løyvet, inngår både driftsoverløp og nødoverløp.</p> <p>Overløpets funksjon er at når den tilførte vassmengda overstig kapasiteten nedstrøms, blir ein del av vassmengda ført til ein avlastningsleidning (overløpsleidning) som normalt fører overløpsvatnet til næraste resipient. (Kjelde NV-rapport 222_2016)</p>
Driftsoverløp/ regnvassoverløp	<p>Overløp som er etablert for å hindre overbelastning av avløpssystemet i periodar med så store nedbørmengder at avløpssystemets dimensjonerande kapasitet blir overskride. (Kjelde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)</p> <p>Mest relevant for fellesnett.</p>
Nødoverløp	<p>Overløp som skuldast <u>upårekna</u> hendingar i alle delar av avløpssystemet og som blir brukt av tryggingssyn. (Kjelde: Boka om VA-teknikk av Ødegaard.)</p>
Framandvatn	<p>Framandvatn blir brukt om det vassvolumet som blir tilført avløpssystemet i tillegg til nødvendig spillvatn/sanitært avløpsvatn og ev. industrielt avløpsvatn som er tillate gjennom påslepp. Det er vanlegvis regnvatn, smeltevatn, grunnvatn eller drikkevatn. Framandvatn kan også vere infiltrasjonsvatn og innlekkingsvatn ifølgje boka om VA-teknikk av Ødegaard.</p>
Verknadsgraden til avløpsnett	<p>Vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget (og ikkje går tapt på vegen).</p>
Blandprøve	<p>Er ei prøve sett saman av fleire mindre vassmengde-proporsjonale delprøvar tatt gjennom prøvetakingsperioden. Prøvetakingsperioden er enten eit døgn eller ei veke. (Kjelde: Sweco-rapport)</p>
Vekeblandprøve	<p>Er ei blandprøve teken over minst fem døgn innanfor ein periode på maks sju påfølgjande døgn.</p>
Prøvetaking	<p>Prøvetaking er uttak av ein representativ prøve og all handtering av prøva til den er klar for analyse. Dette inkluderer transport og oppbevaring av prøven inntil prøven er levert til laboratoriet. (Kjede: Kommentaraane til forureiningsforskrifta kap. 14)</p>
Akkreditering	<p>Akkreditering er ei offisiell godkjenning av ein organisasjons kompetanse og evne til å utføra bestemte oppgåver i samsvar med bestemte krav. I</p>

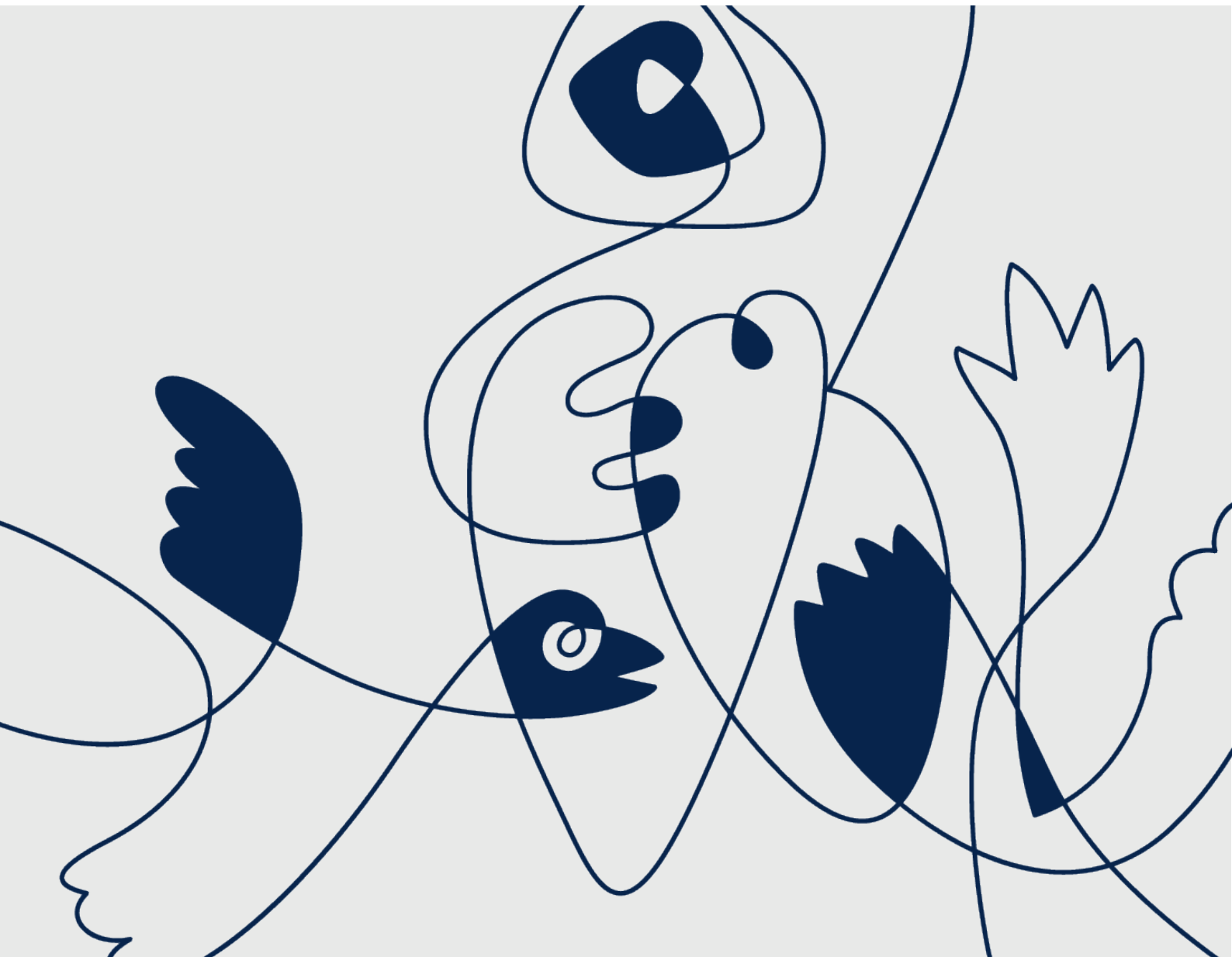

	Norge er det Norsk Akkreditering som gjev akkreditering. (Kjelde: Kommentrane til forureiningsforskrifta kap. 14)
Substitusjon/ substitusjonsplikt	Substitusjon betyr erstatning. Substitusjonsplikta inneber at kvar enkelt verksemd må vurdera sin kjemikaliebruk og gå over til mindre skadelege alternativ der det kan skje utan urimeleg kostnad eller ulempe. Alle verksemdar som yrkesmessig brukar produkt som inneheld helse- og miljøskadelege kjemikaliar, skal vurdera substitusjon.

Årsrapport for avløpsdata

Årsrapporten for avløpsdata skal leggjast ved
eigenkontrollrapporten på www.altinn.no

Innleiing

I utsleppsløyva for kommunalt avløpsvatn frå Statsforvaltaren er det stilt krav om at det skal utarbeidast årsrapportar for avløpsanlegga. Rapportane skal gi ei vurdering av korleis krava i løyve og forureiningsforskrifta kapittel 14 er følgt opp, og vurdere behov for nye tiltak og endringar i prioriteringane.

Målet med årsrapporten er å vurdere om utsleppsløyvet sine krav til utsleppskontroll blir følgt, samt gje oss eit viktig grunnlag for vår utøving som forureiningsstyresmakt.

Statsforvaltaren ønskjer lik praksis for rapportering for avløpssektoren i Vestland fylke. Vi har difor utarbeida eit skjema som kommunane/verksemdene skal bruke ved utarbeiding av årsrapportane. Rapportane skal vere eit tillegg til eigenkontrollrapportane for anlegga og skal leggjast ved som vedlegg ved rapporteringa i Altinn.

Rapporteringa skal skje årleg innan 1. mars.

Rapporteringspunkta i dette skjemaet svarar til krava om årsrapportering i våre nyaste utsleppsløyve. Rapporteringskrava slik dei er gitt i løyva er lagt inn som informasjonstekst i kursiv under dei aktuelle rapporteringstema. Ved å fylle ut skjema, skal kravet om årsrapportering dermed vere ivaretatt for den aktuelle kommune/reinseanlegg. Skjemaet er delt i 5 delar; reinseanlegg og tilførselar, leidningsnett, resipientgransking, miljørisikovurdering og status for andre krav i løyvet.

Data som blir rapportert i eigenkontrollrapporteringa eller til Vannmiljø er det ikkje nødvendig å repetera i årsrapporten, ut over kva heradet sjølv finn føremålstenleg og naturleg for å underbyggja konklusjonar.

Bergen, 16.02.2022

Sissel Storebø
Seksjonsleiar

Statsforvaltaren i Vestland

Årsrapport

Dette er rapportering for følgende tettbygde område/avløpsreinseanlegg (namn):

1 Innhald

2	Reinseanlegg og tilførsler	4
2.1	Vurdering av tilførsler samanlikna med reinsekapasitet.....	4
2.2	Korleis fungerer reinseanlegga?.....	6
2.3	Forbetringspunkt reinseanlegg	8
3	Leidningsnett	9
3.1	Utslepp via overløp	9
3.2	Verknadsgrad for avløpsnett.....	11
3.3	Tiltak for redusert overvatn og framandvatn tilført avløpsnett.....	13
3.4	Forbetringspunkt leidningsnett.....	14
4	Resipientgranskingar	15
5	Miljøriskovurdering	16
6	Status for andre krav i utsleppsløyvet	17

2 Reinseanlegg og tilførsler

2.1 Vurdering av tilførsler samanlikna med reinsekapasitet

Løyvekrav: «Kommunen/verksemda skal sikre at behovet for auka oppsamlings og behandlingsskapasitet for avløpsvatn er tilpassa kommunen/verksemda sine planar for ny utbygging av busetnad, hytteområde eller aktuell næringsverksemd».

Rapporteringskrav i løyvet: Som ein del av den årlege vurderinga, skal kommunen/verksemda vurdere om den etablerte behandlingsskapasiteten for kommunalt avløpsvatn står i forhold til utrekna potensielt utslepp frå det tettbygde området og med vedtekne planar om utbygging.

I tabellen under ønskjer vi opplysningar om målte tilførsler (ev. tal på tilknytning i pe der det ikkje er måldata) inn til reinseanlegga/avløpsanlegga.

Tabell for reinseanlegg med innløpsmålingar:

Reinseanlegg	Hydraulisk belastning (vassmengde inn) i maksveke	Gjennomsnittleg hydraulisk belastning (vassmengde inn)
Reinseanlegg A		
Reinseanlegg B		
etc.		

Reinseanlegg	Tilførsler (BOF 5) i maksveke*	Gjennomsnittlege tilførsler (BOF 5)
Reinseanlegg A		
Reinseanlegg B		
etc.		

* Utrekningane av BOF pe i maksveke skal her vise faktiske målte tal **utan** bruk av faktor (dvs. utan faktoren som skal nyttast ved utrekning etter NS 9426 punkt 4.1.6)¹

Reinseanlegg/avløpsanlegg utan innløpsmåling:

Reinseanlegg	Tilknytning i pe*
Reinseanlegg A	
Reinseanlegg B	
etc.	

*Oppgitt tilknytning i pe skal her gis **utan** bruk av faktor (dvs. utan faktoren som skal nyttast ved utrekning etter NS 9426 punkt 4.1.6)¹

¹ Ved rapportering av tilførsler i BOF5-pe ved eigenkontrollrapporteringa via Altinn, skal reknemetoden i NS 9426 punkt 4.1.6 MED faktoren brukast. For anlegg som ikkje har målingar på innløpet skal tilførsler i BOF pe reknast ut skjønsmessig frå antal tilknyta multiplisert med faktor henta frå NS9426 punkt 4.1.6.

Kva veke hadde maksimal belastning for BOF 5?

Reinseanlegg A	
Reinseanlegg B	
etc.	

Kva veke hadde maksimal hydraulisk belastning?

Reinseanlegg A	
Reinseanlegg B	
etc.	

Korleis er tilførslane samanlikna med reinseanlegga/avløpsanlegga sin kapasitet?

Utrekna potensielle utslepp frå det tettbygde området (metode 4.2 i NS 9426):

Står den etablerte behandlingsskapiteten ved reinseanlegga/avløpsanlegga i forhold til utrekna potensielle utslepp frå det tettbygde området (metode 4.2 i NS 9426)? Dersom ikkje, kva planar har kommunen/verksemda for å sikre framtidig behandlingsskapitet?

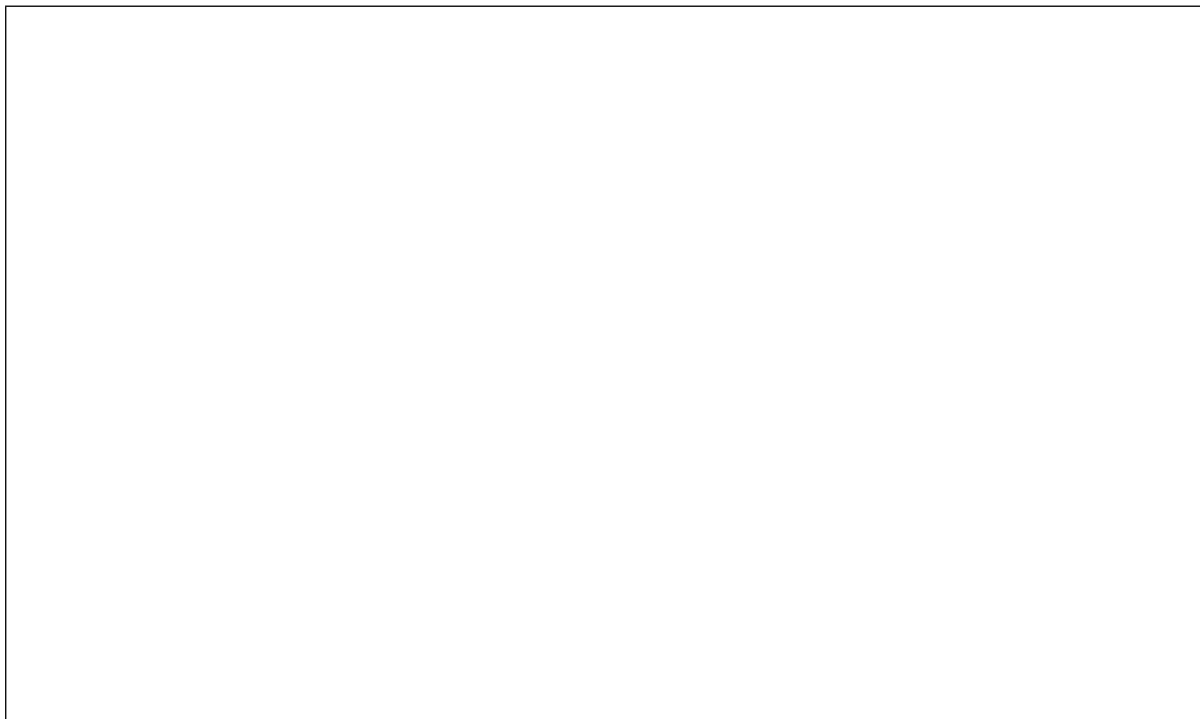
2.2 Korleis fungerer reinseanlegga?

Rapporteringskrav i løyvet:

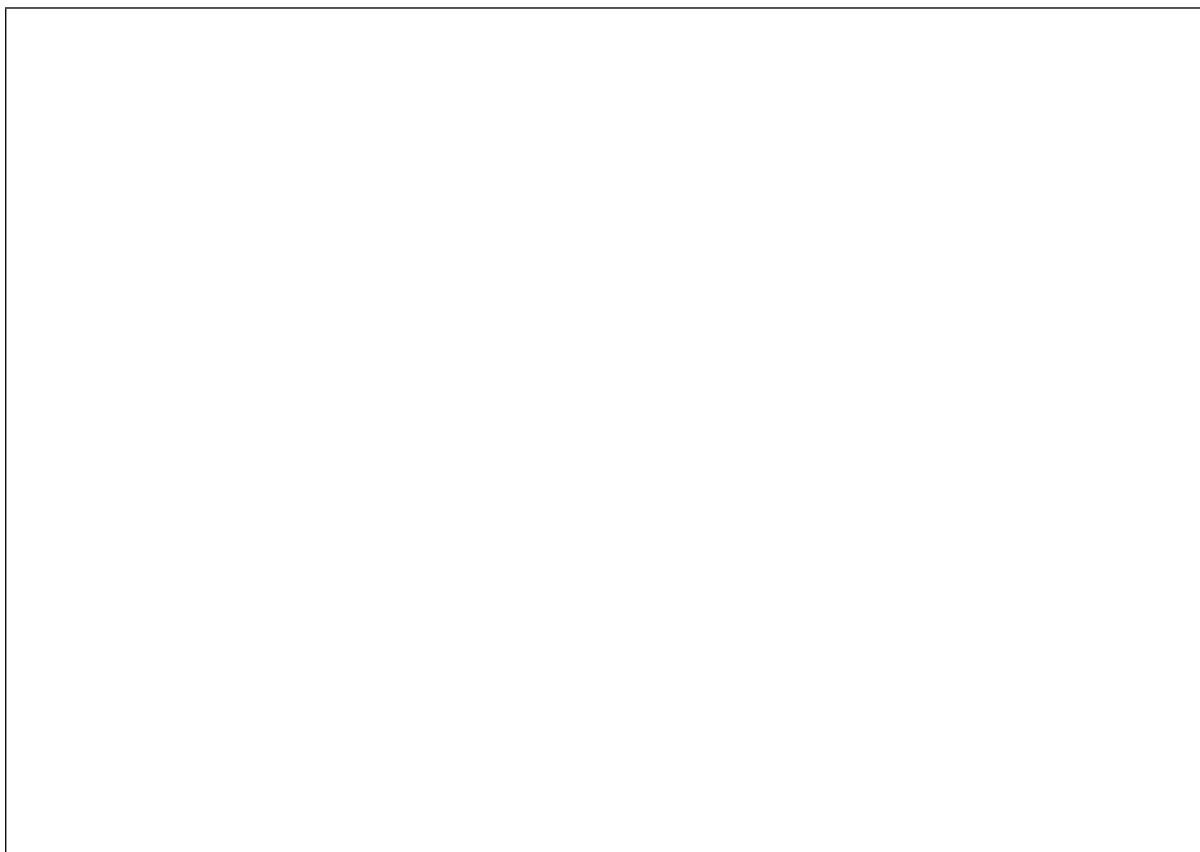
- *Korleis reinseanlegga fungerer og årsaker til eventuelle overskridingar av løyvet. Vidare skal det greiast ut om trendar for reinsing og driftsstabilitet. Ev. overskridingar av løyvet skal kommenterast særskilt for vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerande tiltak.*
- *Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnettet bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i heradet sin temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.*

- Beskriv trendar for reinsing og driftsstabilitet ved reinseanlegga
- Har det vore overskridingar av reinsekrav i løyvet siste kalenderår?
- Kva er årsaka til dei eventuelle overskridingane av reinsekrav?

Gjennomførte tiltak for bedre reinsing eller driftsstabilitet:

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for listing completed actions to improve cleaning or operational stability.

Planlagde tiltak for bedre reinsing eller driftsstabilitet:

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for listing planned actions to improve cleaning or operational stability.

2.3 Forbetringspunkt reinseanlegg

- Er det behov for nye tiltak eller endringer i prioriteringane?

3 Leidningsnett

Krav i løyvet:

- «Utslepp av ureinsa avløpsvatn er uønskt, og den samla mengda utslepp via driftsoverløp skal over året ikkje vera over 2 %»
- «Driftstid for alle driftsoverløp skal registrerast og utsleppsmengder skal reknast ut. Dette skal inngå i årsrapporteringa til Statsforvaltaren.»

Rapporteringskrav i løyvet:

- Korleis avløpsnett
- fungerer, inkl. verknadsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking.
- Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnett
- bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i heradet sin temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.

3.1 Utslepp via overløp

- Tabellen under kan også fyllast ut i Excel og leggast ved som eit vedlegg til årsrapporten i Altinn. Det er viktig at det blir brukt same oppsett som i tabellen under.
- **NB!** Overløp like før reinseanlegg (for avlasting av reinseanlegg) skal ikkje takast med i denne oversikta. Årsaka til dette er at overløpa som er etablert for å avlaste reinseanlegga ikkje skal reknast inn i verknadsgraden for leidningsnett, men i staden skal reknast med ved vurdering av kor godt reinseanlegga fungerer. Overløp før reinseanlegg skal difor i staden takast med vurdering av reinseeffekt ved reinseanlegga og ved utrekning av totale utslepp frå reinseanlegga.

Overløpspunkt (namn)	Type utslepp (regnvatn, nødoverløp, anna)	Koordinat (UTM_NORD)	Koordinat (UTM_ØST)	Resipient	Tid (time/år)	Vassmengde (m3/år)
					SUM:	SUM:

Eventuelle kommentarar til rapporterte overløpstal:

3.2 Verknadsgrad for avløpsnett²

Krav i løyvet:

- «Verknadsgraden til avløpsnett, det vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget, skal dokumenterast jamleg kvart år. Dette skal gjerast ved at dei ulike kjeldene til tap vert rekna ut eller vurdert kvalitativt.»
- «Utslepp på grunn av feil ved leidningsnett, stans i pumpestasjonar og liknande skal ikkje redusera verknadsgraden i avløpsnett med meir enn 5 % fram til 31. desember 2026 og deretter maksimalt 3 % over året.»

Rapporteringskrav i løyvet:

- Korleis avløpsnett fungerer, inkl. verknadsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking.
- Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnett bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i heradet sin temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.

Utrekna verknadsgrad for leidningsnett siste år:

- Oppgi samla verknadsgrad for leidningsnett.
- Synleggjer deretter vurdert størrelse av dei ulike kjeldene til tap på leidningsnett:
 - o regnvassoverløp
 - o nødoverløp
 - o lekkasjar

² Verknadsgraden til avløpsnett: er eit mål på kor godt leidningsnett fungerer, kor tett det er. Verknadsgraden angir kor stor del av den oppståtte forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget (og ikkje går tapt på vegen via lekkasjar og overløp på leidningsnett)

Beskriv korleis verknadsgraden er rekna ut (informasjonen kan også leggjast ved som vedlegg).

Kor stor del av tapet frå leidningsnettet siste året er forårsaka av feil ved leidningsnettet, stans i pumpestasjonar og liknande?

Tiltak for betre verknadsgrad:

- Kva oppgraderingar eller andre tiltak på leidningsnettet er gjennomført eller planlagt for å etterkome krav i løyvet og delmål i kommunen/heradet sine avløpsplanar (temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar)?
- kva er forventa resultat av dette?

3.3 Tiltak for redusert overvatn og framandvatn tilført avløpsnettet

Krav i løyvet: «kommunen skal ha ein oppdatert skriftleg plan for å redusera mengda framandvatn som blir tilført leidningsnettet. Planen skal legge opp til stegvis separering av avløpsnettet for overvatn og sanitært avløpsvatn.»

Rapporteringskrav i løyvet: Omfanget av tiltak for å redusera tilførslar av overvatn inkludert større separeringstiltak og forventa og registrert effekt av tiltaka.

- Beskriv tiltak som er gjort for å redusera tilførslar av overvatn til leidningsnettet, inkludert større separeringstiltak.
- Beskriv forventa og registrert effekt av tiltaka.

3.4 Forbetringspunkt leidningsnett

- Er det behov for nye tiltak eller endringar i prioriteringane?

4 Resipientgranskingar

Rapporteringskrav i løyvet: Resultat, trendar og konklusjonar frå resipientovervakinga jf. formål med overvakinga omtala i vilkår 7.

- Oppsummer kort om resultat, trendar og konklusjonar frå resipientovervakinga, sett i høve til målsettingane for overvakinga omtala i utsleppsløyvet.
- Legg ved eventuelle nye overvakingsrapportar

5 Miljørisikovurdering

Rapporteringskrav i løyvet: Status for risikovurderingar og oppfølging

- Når vart miljørisikovurderinga til kommunen/verksemda sist oppdatert?
- Kva oppdateringar har eventuelt blitt gjort det siste året?
- Kva tiltak er planlagt eller gjennomført som følge av risikovurderingane?

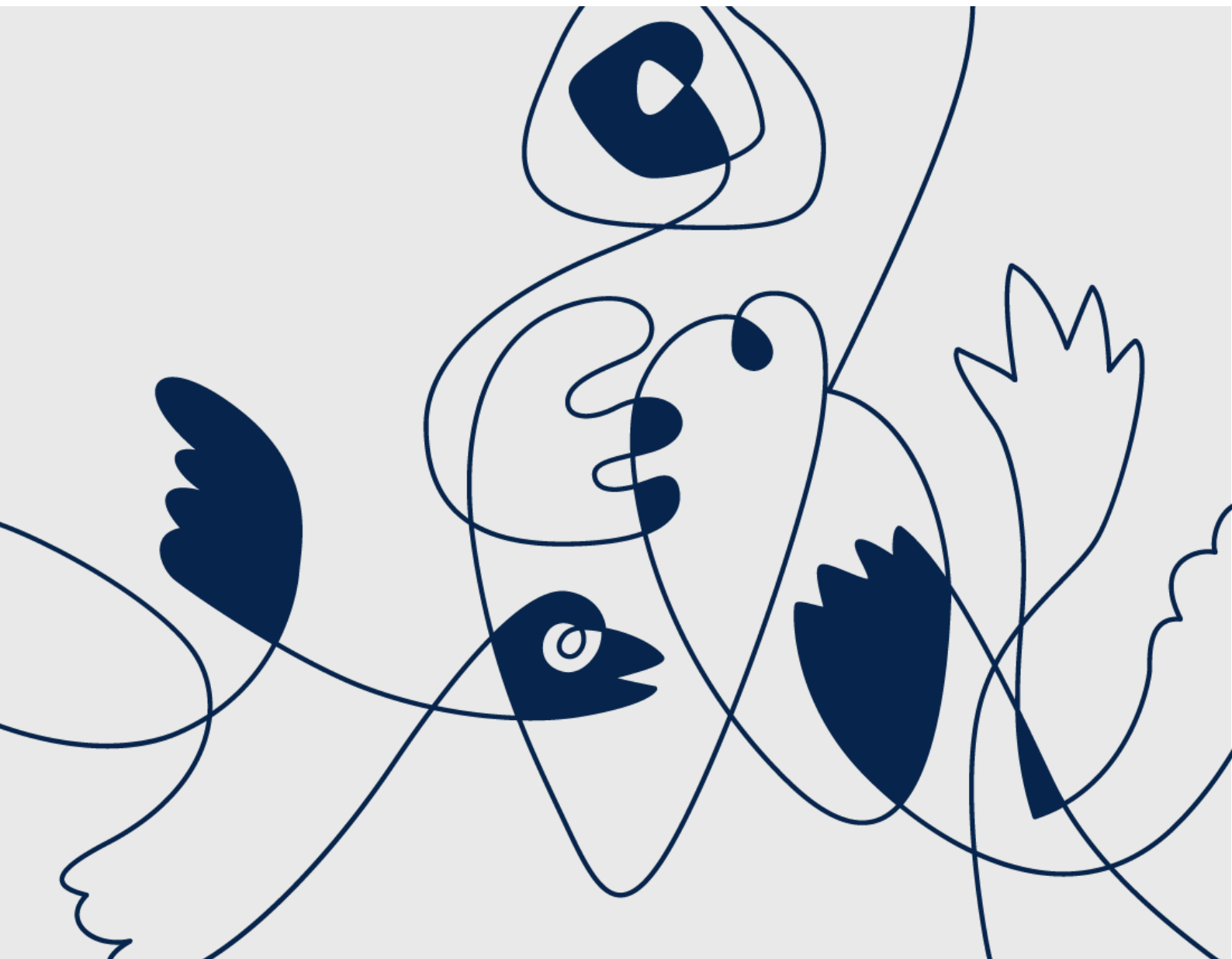
6 Status for andre krav i utsleppsløyvet

Her ønskjer vi ei oppdatering på status på andre krav/fristar i utsleppsløyvet som ikkje er omtalt over (som utarbeiding av planer, fristar for oppnåing av primærreinsing eller sekundærrreinsing mm.)

Årsrapport for avløpsdata

Årsrapporten for avløpsdata skal leggjast ved
eigenkontrollrapporten på www.altinn.no

Innleiing

I utsleppsløyva for kommunalt avløpsvatn frå Statsforvaltaren er det stilt krav om at det skal utarbeidast årsrapportar for avløpsanlegga. Rapportane skal gi ei vurdering av korleis krava i løyve og forureiningsforskrifta kapittel 14 er følgt opp, og vurdere behov for nye tiltak og endringar i prioriteringane.

Målet med årsrapporten er å vurdere om utsleppsløyvet sine krav til utsleppskontroll blir følgt, samt gje oss eit viktig grunnlag for vår utøving som forureiningsstyresmakt.

Statsforvaltaren ønskjer lik praksis for rapportering for avløpssektoren i Vestland fylke. Vi har difor utarbeida eit skjema som kommunane/verksemdene skal bruke ved utarbeiding av årsrapportane. Rapportane skal vere eit tillegg til eigenkontrollrapportane for anlegga og skal leggjast ved som vedlegg ved rapporteringa i Altinn.

Rapporteringa skal skje årleg innan 1. mars.

Rapporteringspunkta i dette skjemaet svarar til krava om årsrapportering i våre nyaste utsleppsløyve. Rapporteringskrava slik dei er gitt i løyva er lagt inn som informasjonstekst i kursiv under dei aktuelle rapporteringstema. Ved å fylle ut skjema, skal kravet om årsrapportering dermed vere ivaretatt for den aktuelle kommune/reinseanlegg. Skjemaet er delt i 5 delar; reinseanlegg og tilførselar, leidningsnett, resipientgransking, miljørisikovurdering og status for andre krav i løyvet.

Data som blir rapportert i eigenkontrollrapporteringa eller til Vannmiljø er det ikkje nødvendig å repetera i årsrapporten, ut over kva heradet sjølv finn føremålstenleg og naturleg for å underbyggja konklusjonar.

Bergen, 16.02.2022

Sissel Storebø
Seksjonsleiar

Statsforvaltaren i Vestland

Årsrapport

Dette er rapportering for følgjande tettbygde område/avløpsreinseanlegg (namn):

1 Innhald

2	Reinseanlegg og tilførsler	4
2.1	Vurdering av tilførsler samanlikna med reinsekapasitet	4
2.2	Korleis fungerer reinseanlegga?	6
2.3	Forbetringspunkt reinseanlegg	8
3	Leidningsnett	9
3.1	Utslepp via overløp	9
3.2	Verknadsgrad for avløpsnett	11
3.3	Tiltak for redusert overvatn og framandvatn tilført avløpsnett	13
3.4	Forbetringspunkt leidningsnett	14
4	Resipientgranskingar	15
5	Miljørisikovurdering	16
6	Status for andre krav i utsleppsløyvet	17

2 Reinseanlegg og tilførsler

2.1 Vurdering av tilførsler samanlikna med reinsekapasitet

Løyvekrav: «Kommunen/verksemda skal sikre at behovet for auka oppsamlings og behandlingsskapasitet for avløpsvatn er tilpassa kommunen/verksemda sine planar for ny utbygging av busetnad, hytteområde eller aktuell næringsverksemd».

Rapporteringskrav i løyvet: Som ein del av den årlege vurderinga, skal kommunen/verksemda vurdere om den etablerte behandlingsskapasiteten for kommunalt avløpsvatn står i forhold til utrekna potensielt utslepp frå det tettbygde området og med vedtekne planar om utbygging.

I tabellen under ønskjer vi opplysningar om målte tilførsler (ev. tal på tilknytning i pe der det ikkje er måldata) inn til reinseanlegga/avløpsanlegga.

Tabell for reinseanlegg med innløpsmålingar:

Reinseanlegg	Hydraulisk belastning (vassmengde inn) i maksveke	Gjennomsnittleg hydraulisk belastning (vassmengde inn)
Reinseanlegg A		
Reinseanlegg B		
etc.		

Reinseanlegg	Tilførsler (BOF 5) i maksveke*	Gjennomsnittlege tilførsler (BOF 5)
Reinseanlegg A		
Reinseanlegg B		
etc.		

* Utrekningane av BOF pe i maksveke skal her vise faktiske målte tal **utan** bruk av faktor (dvs. utan faktoren som skal nyttast ved utrekning etter NS 9426 punkt 4.1.6)¹

Reinseanlegg/avløpsanlegg utan innløpsmåling:

Reinseanlegg	Tilknytning i pe*
Reinseanlegg A	
Reinseanlegg B	
etc.	

*Oppgitt tilknytning i pe skal her gis **utan** bruk av faktor (dvs. utan faktoren som skal nyttast ved utrekning etter NS 9426 punkt 4.1.6)¹

¹ Ved rapportering av tilførsler i BOF5-pe ved eigenkontrollrapporteringa via Altinn, skal reknemetoden i NS 9426 punkt 4.1.6 MED faktoren brukast. For anlegg som ikkje har målingar på innløpet skal tilførsler i BOF pe reknast ut skjønsmessig frå antal tilknyta multiplisert med faktor henta frå NS9426 punkt 4.1.6.

Kva veke hadde maksimal belastning for BOF 5?

Reinseanlegg A	
Reinseanlegg B	
etc.	

Kva veke hadde maksimal hydraulisk belastning?

Reinseanlegg A	
Reinseanlegg B	
etc.	

Korleis er tilførslane samanlikna med reinseanlegga/avløpsanlegga sin kapasitet?

--

Utrekna potensielle utslepp frå det tettbygde området (metode 4.2 i NS 9426):

--

Står den etablerte behandlingsskapasiteten ved reinseanlegga/avløpsanlegga i forhold til utrekna potensielle utslepp frå det tettbygde området (metode 4.2 i NS 9426)? Dersom ikkje, kva planar har kommunen/verksemda for å sikre framtidig behandlingsskapasitet?

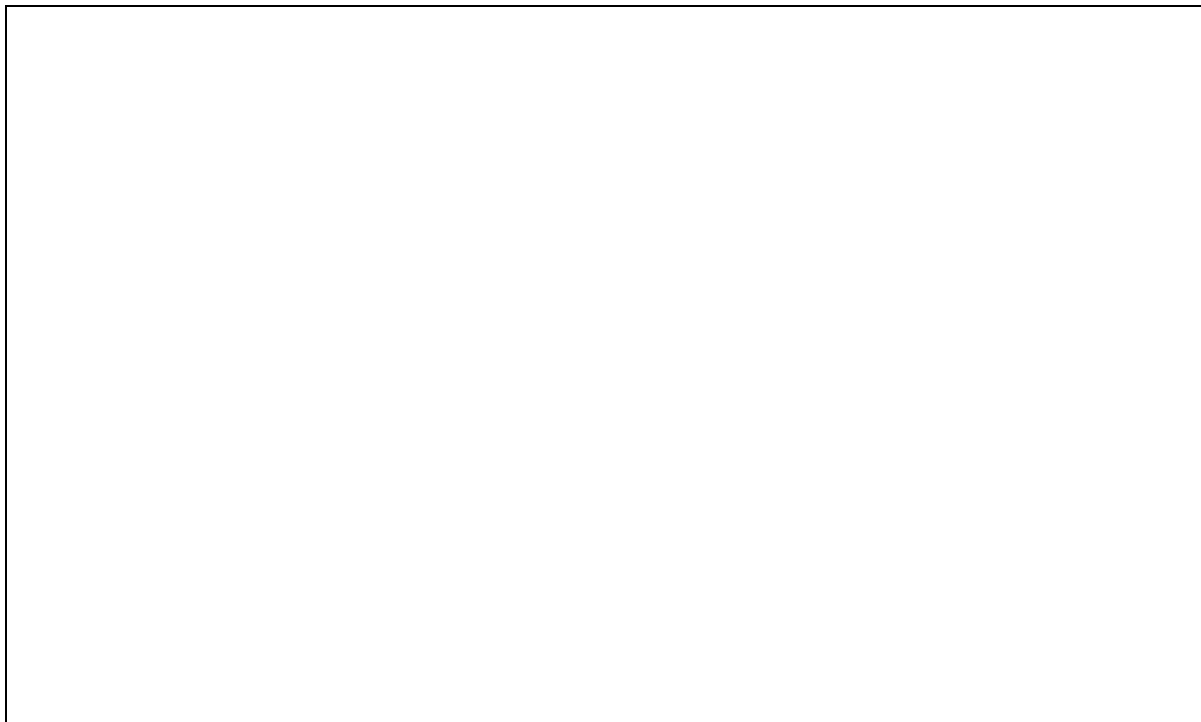
2.2 Korleis fungerer reinseanlegga?

Rapporteringskrav i løyvet:

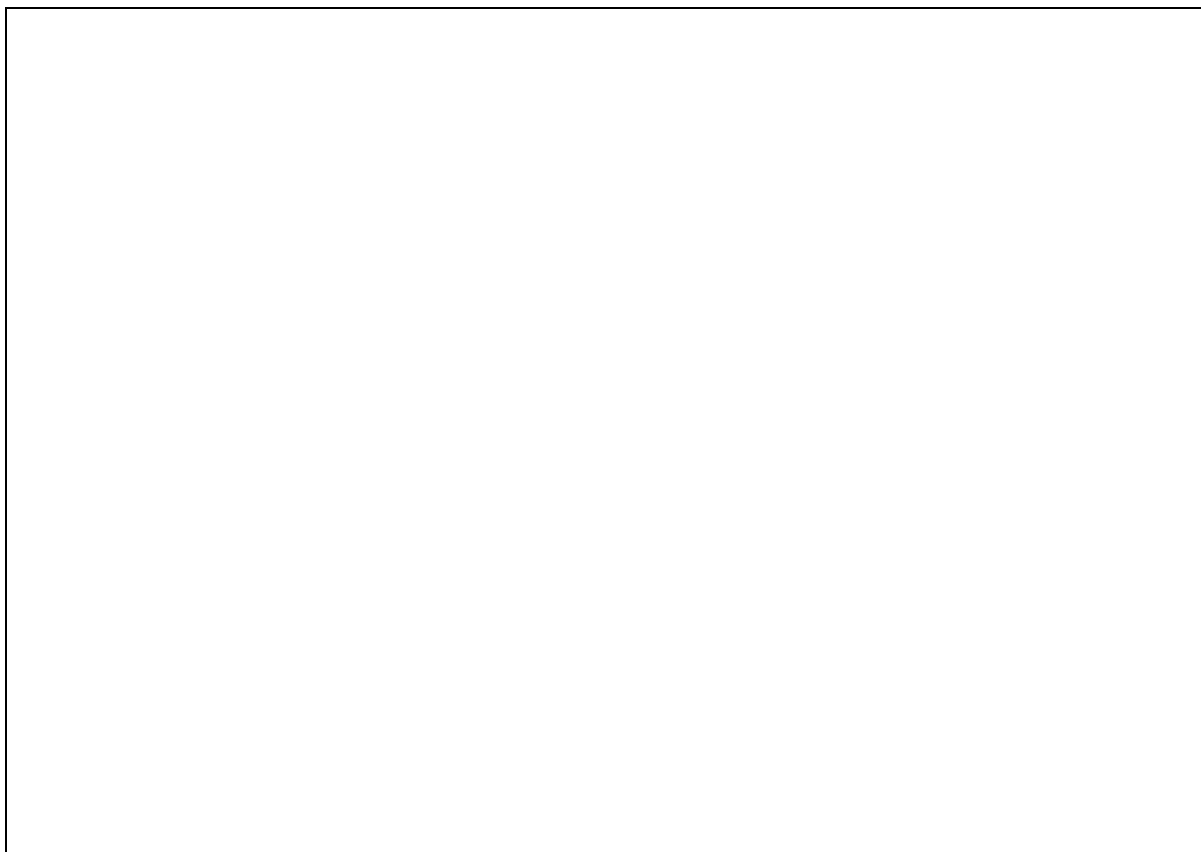
- *Korleis reinseanlegga fungerer og årsaker til eventuelle overskridingar av løyvet. Vidare skal det greiast ut om trendar for reinsing og driftsstabilitet. Ev. overskridingar av løyvet skal kommenterast særskilt for vilkår 3.2.3 og 3.2.4 med forslag til korrigerande tiltak.*
- *Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnettet bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i heradet sin temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.*

- Beskriv trendar for reinsing og driftsstabilitet ved reinseanlegga
- Har det vore overskridingar av reinsekrav i løyvet siste kalenderår?
- Kva er årsaka til dei eventuelle overskridingane av reinsekrav?

Gjennomførte tiltak for bedre reinsing eller driftsstabilitet:

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for listing completed actions to improve cleaning or operational stability.

Planlagde tiltak for bedre reinsing eller driftsstabilitet:

A large, empty rectangular box with a thin black border, intended for listing planned actions to improve cleaning or operational stability.

2.3 Forbetringspunkt reinseanlegg

- Er det behov for nye tiltak eller endringar i prioriteringane?

3 Leidningsnettet

Krav i løyvet:

- «Utslepp av ureinsa avløpsvatn er uønskt, og den samla mengda utslepp via driftsoverløp skal over året ikkje vera over 2 %»
- «Driftstid for alle driftsoverløp skal registrerast og utsleppsmengder skal reknast ut. Dette skal inngå i årsrapporteringa til Statsforvaltaren.»

Rapporteringskrav i løyvet:

- Korleis avløpsnettet fungerer, inkl. verknadsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking.
- Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnettet bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i heradet sin temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.

3.1 Utslepp via overløp

- Tabellen under kan også fyllast ut i Excel og leggast ved som eit vedlegg til årsrapporten i Altinn. Det er viktig at det blir brukt same oppsett som i tabellen under.
- **NB!** Overløp like før reinseanlegg (for avlasting av reinseanlegg) skal ikkje takast med i denne oversikta. Årsaka til dette er at overløpa som er etablert for å avlaste reinseanlegga ikkje skal reknast inn i verknadsgraden for leidningsnett, men i staden skal reknast med ved vurdering av kor godt reinseanlegga fungerer. Overløp før reinseanlegg skal difor i staden takast med vurdering av reinseeffekt ved reinseanlegga og ved utrekning av totale utslepp frå reinseanlegga.

Overløpspunkt (namn)	Type utslepp (regnvatn, nødoverløp, anna)	Koordinat (UTM_NORD)	Koordinat (UTM_ØST)	Resipient	Tid (time/år)	Vassmengde (m3/år)
					SUM:	SUM:

Eventuelle kommentarar til rapporterte overløpstal:

3.2 Verknadsgrad for avløpsnett²

Krav i løyvet:

- «Verknadsgraden til avløpsnett, det vil seie kor stor del av forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget, skal dokumenterast jamleg kvart år. Dette skal gjerast ved at dei ulike kjeldene til tap vert rekna ut eller vurdert kvalitativt.»
- «Utslepp på grunn av feil ved leidningsnett, stans i pumpestasjonar og liknande skal ikkje redusera verknadsgraden i avløpsnett med meir enn 5 % fram til 31. desember 2026 og deretter maksimalt 3 % over året.»

Rapporteringskrav i løyvet:

- Korleis avløpsnett fungerer, inkl. verknadsgrad for nettet totalt, driftstid og mengder avlasta for overløp og utrekning av innlekking og utlekking.
- Korleis gjennomførte oppgraderingar siste kalenderår og planlagde endringar av avløpsnett bidrar til å etterkoma krava i løyvet og delmål i heradet sin temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar.

Utrekna verknadsgrad for leidningsnett siste år:

- Oppgi samla verknadsgrad for leidningsnett.
- Synleggjer deretter vurdert størrelse av dei ulike kjeldene til tap på leidningsnett:
 - o regnvassoverløp
 - o nødoverløp
 - o lekkasjar

² Verknadsgraden til avløpsnett: er eit mål på kor godt leidningsnett fungerer, kor tett det er. Verknadsgraden angir kor stor del av den oppståtte forureiningsmengda som kjem fram til reinseanlegget (og ikkje går tapt på vegen via lekkasjar og overløp på leidningsnett)

Beskriv korleis verknadsgraden er rekna ut (informasjonen kan også leggjast ved som vedlegg).

Kor stor del av tapet frå leidningsnettet siste året er forårsaka av feil ved leidningsnettet, stans i pumpestasjonar og liknande?

Tiltak for betre verknadsgrad:

- Kva oppgraderingar eller andre tiltak på leidningsnettet er gjennomført eller planlagt for å etterkome krav i løyvet og delmål i kommunen/heradet sine avløpsplanar (temaplan/hovudplan avløp med tilhøyrande handlingsplanar)?
- kva er forventa resultat av dette?

3.3 Tiltak for redusert overvatn og framandvatn tilført avløpsnett

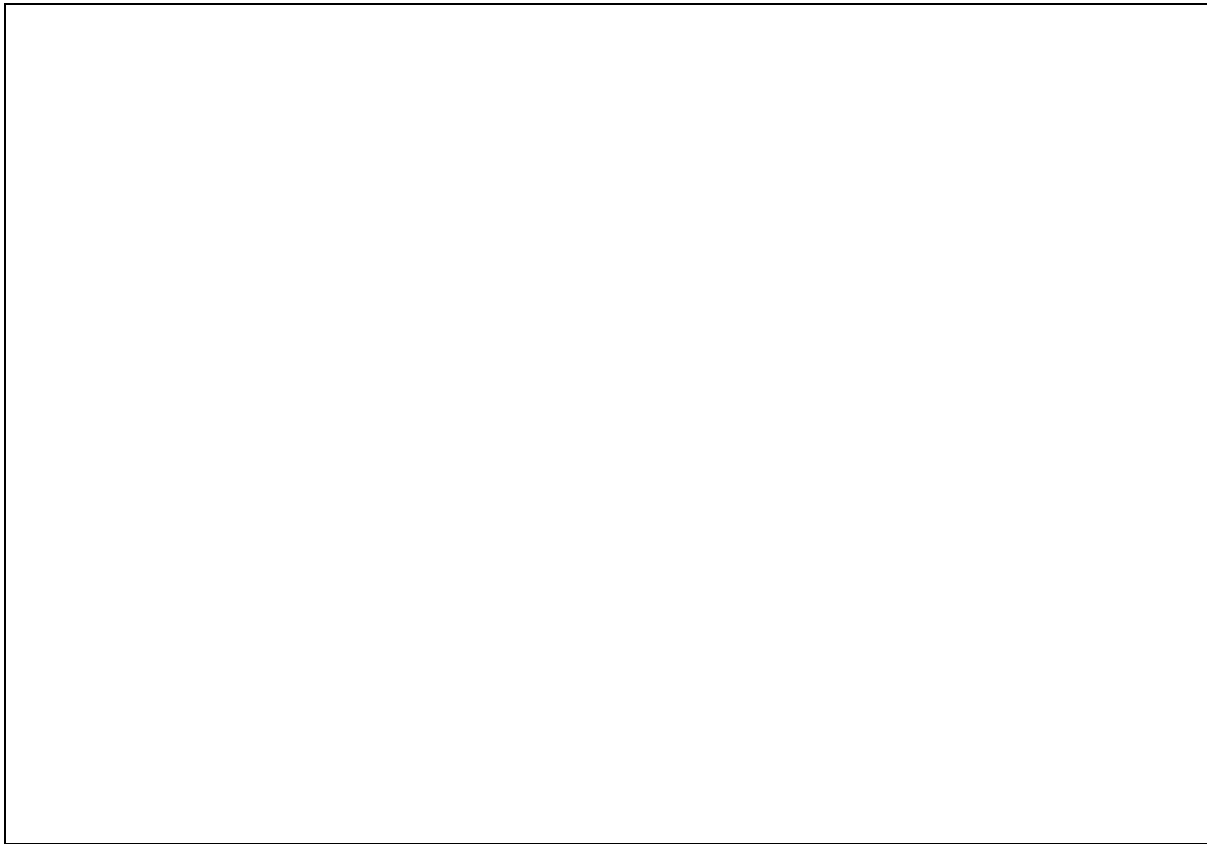
Krav i løyvet: «kommunen skal ha ein oppdatert skriftleg plan for å redusera mengda framandvatn som blir tilført leidningsnett. Planen skal legge opp til stegvis separering av avløpsnett for overvatn og sanitært avløpsvatn.»

Rapporteringskrav i løyvet: Omfanget av tiltak for å redusera tilførslar av overvatn inkludert større separeringstiltak og forventa og registrert effekt av tiltaka.

- Beskriv tiltak som er gjort for å redusera tilførslar av overvatn til leidningsnett, inkludert større separeringstiltak.
- Beskriv forventa og registrert effekt av tiltaka.

3.4 Forbetringspunkt leidningsnett

- Er det behov for nye tiltak eller endringar i prioriteringane?

4 Resipientgranskingar

Rapporteringskrav i løyvet: Resultat, trendar og konklusjonar frå resipientovervakinga jf. formål med overvakinga omtala i vilkår 7.

- Oppsummer kort om resultat, trendar og konklusjonar frå resipientovervakinga, sett i høve til målsettingane for overvakinga omtala i utsleppsløyvet.
- Legg ved eventuelle nye overvakingsrapportar

5 Miljørisikovurdering

Rapporteringskrav i løyvet: Status for risikovurderingar og oppfølging

- Når vart miljørisikovurderinga til kommunen/verksemda sist oppdatert?
- Kva oppdateringar har eventuelt blitt gjort det siste året?
- Kva tiltak er planlagt eller gjennomført som følge av risikovurderingane?

6 Status for andre krav i utsleppsløyvet

Her ønskjer vi ei oppdatering på status på andre krav/fristar i utsleppsløyvet som ikkje er omtalt over (som utarbeiding av planer, fristar for oppnåing av primærreinsing eller sekundærrreinsing mm.)